

ᠮᠤᠩᠭᠡᠯᠡᠳᠦ
ᠰᠠᠨᠬᠡᠭᠦᠭᠢᠨ
ᠵᠣᠬᠢᠴᠢᠭᠤᠯᠠᠬᠤ
ᠬᠣᠷᠤᠭ

САНХҮҮГИЙН САЛБАРЫН ТОЙМ

2022 ОНЫ 1 ДҮГЭЭР УЛИРАЛ

АГУУЛГА

I. ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

8

Хүртээмжтэй байдал

10

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

12

Ашигт ажиллагаа

14

Тогтвортой байдал

16

Бодлого зохицуулалт

17

II. ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛ

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

20

Хүртээмжтэй байдал

24

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

27

Ашигт ажиллагаа

29

Тогтвортой байдал

30

Бодлого зохицуулалт

31

III. БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

36

Хүртээмжтэй байдал

41

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

44

Ашигт ажиллагаа

49

Тогтвортой байдал

51

Бодлого зохицуулалт

53

IV. ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв	Хүртээмжтэй байдал	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ	Ашигт ажиллагаа	Тогтвортой байдал	Бодлого зохицуулалт
58	63	64	68	70	72

V. ЗЭЭЛИЙН БАТЛАН ДААЛТЫН САН

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв	Хүртээмжтэй байдал	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ	Ашигт ажиллагаа	Тогтвортой байдал
76	77	78	79	80

VI. ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛ

Салбарын төлөв	Хүртээмжтэй байдал	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ	Бодлого зохицуулалт
84	85	86	88

VII. ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ

Салбарын төлөв	Хүртээмжтэй байдал	Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ	Бодлого зохицуулалт
92	93	94	95

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

АНУ	Америкийн Нэгдсэн Улс	ХБНГУ	Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс
АХБ	Азийн хөгжлийн банк	ХБҮЦ	Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас
ББСБ	Банк бус санхүүгийн байгууллага	ХОМК	Хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани
БНХАУ	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс	ХОС	Хөрөнгө оруулалтын сан
БНСУ	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс	ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн	МАPIX	Монголын хөдөө аж ахуйн барааны үнийн индекс
ЗГҮЦ	Засгийн газрын үнэт цаас	ТӨХХК	Төрийн өмчит хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ЗЖДХ	Зээлийн жигнэсэн дундаж хүү	AFI	Alliance for Financial Inclusion / Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг/
ЗЗҮ	Зах зээлийн үнэлгээ	ATM	Automated teller machine /Автомат теллер машин/
МИК	Монголын ипотекийн корпораци	ESG	Environmental, Social, Governance /Байгаль орчин, нийгэм, засаглал/
МХЗХҮХ	Монголын хадгаламж, зээлийн хоршооны үндэсний холбоо	JICA	Japan International Cooperation Agency /Японы олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага/
МХБ	“Монголын хөрөнгийн бирж” ХК	IAIS	International Association of Insurance Supervisors /Олон улсын даатгалын зохицуулагчдын холбоо/
МҮЦБ	“Монголын үнэт цаасны бирж” ХК	IPO	Initial public offering /Олон нийтэд хувьцаагаа санал болгох/
НҮБ	Нэгдсэн үндэсний байгууллага	FPO	Follow up on public offering /Нэмэлт хувьцаа гаргах/
СЗХ	Санхүүгийн зохицуулах хороо	MSE	Mongolian stock exchange /Монголын хөрөнгийн бирж/
ТДЦА	Татварын дараах цэвэр ашиг	UNEP FI	Нэгдсэн үндэсний байгууллагын Байгаль орчны хөтөлбөрийн санхүүжилтийн санаачилга
ТЗК	Тусгай зориулалтын компани		
ОУСК	Олон улсын санхүүгийн корпораци		
УУГ	Улсын үйлдвэрийн газар		
ҮХЭХЗ	Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлал		
ҮЦК	Үнэт цаасны компани		
ҮЦТХТ	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв		
ХААБ	Хөдөө аж ахуйн бирж		
ХЖДХ	Хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү		
ХЗХ	Хадгаламж, зээлийн хоршоо		
ХНХ	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө		
ХК	Хувьцаат компани		

 <p>ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ</p>	Зах зээлийн үнэлгээ 5,378.6 тэрбум төгрөг ЗЗҮ/ДНБ 12.5%	Нийт хөрөнгө 418.5 тэрбум төгрөг	ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛ
	ТОП-20 индекс 38,096.8	Арилжааны дүн 119.8 тэрбум төгрөг	Даатгалын болон давхар даатгалын нийт хураамж 51.3 тэрбум төгрөг
ХК-ийн тоо 314	Хөрвөх чадвар 1.8%	Цэвэр ашиг 3.4 тэрбум төгрөг	Нөөц сан 179.8 тэрбум төгрөг
MSE A 13,902.7 MSE B 12,229.9	ХАА-н гаралтай барааны арилжааны хэмжээ 74.5 тэрбум төгрөг	Гүнзгийрэлт 0.54%	Нягтрал 73,462 төгрөг
		Давхар даатгалын хураамжийн зардал 12.2 тэрбум төгрөг	
 <p>БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА</p>	Тусгай зөвшөөрөлтэй 529 ББСБ	93.0 % Зээлийн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөлтэй	Тусгай зөвшөөрөлтэй 205 ХЗХ
	Нийт хөрөнгө 3.0 их наяд төгрөг	4.6 сая Харилцагч	Чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь 3.2%
Нийт зээл 2.3 их наяд төгрөг	1.5 сая зээлдэгч	Нийт хөрөнгө 291.3 тэрбум төгрөг	Нийт хадгаламж 202.1 тэрбум төгрөг
Чанаргүй зээлийн хувь 6.5%	Нийт орлого 184.4 тэрбум төгрөг Хүүгийн орлого 145.6 тэрбум төгрөг	2.15% Зээлийн жигнэсэн дундаж хүү	Цэвэр ашиг 3.2 тэрбум төгрөг
ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛ	ҮХЭХЗ-ын байгууллага 262	Иргэн 441	НИЙТ ЗЭЭЛ 219.3 тэрбум төгрөг
5 Төрлийн үйлчилгээ	12.5 тэрбум төгрөгийн үл хөдлөх эд хөрөнгийг зуучлан түрээслүүлэв	Хуулийн этгээд 43	Хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү 1.08%
		Үнэт металл худалдан авалт 39.4 тэрбум төгрөг	Үнэт металлын борлуулалт 50.9 тэрбум төгрөг

ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Зах зээлийн үнэлгээ

5,378.6
тэрбум төгрөг

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Дансны тоо
2,431,336

Хүртээмжтэй байдал

Нийт арилжааны дүн

119.8 тэрбум төгрөг

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

ҮЦК-ийн хөрөнгө

119.3

тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

ТОП-20 индексийн
хэлбэлзэл

2,118.1

Бодлого зохицуулалт

САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

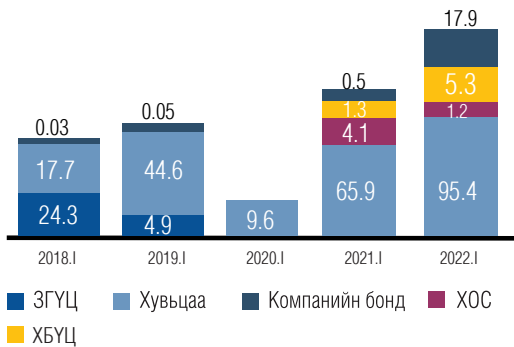

Үнэт цаасны зах зээлд нийт **573** зохицуулалттай этгээд, хувьцаат компани үйл ажиллагаа явуулж байна

Арилжаа эрхлэх 2	Төвлөрсөн хадгаламж, үнэт цаасны арилжааны төлбөрийн 1	Барьцаат үнэт цаасны хөрөнгийн багцын бүртгэл хянагч 1
ХОМК 34	Тооцооны 2 /давхардсан/	Кастодиан 3
Андеррайтерийн зөвшөөрөлтэй банк 2	Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах 7	ХК 314
ҮЦК* 55	ХАА түүхий эдийн арилжаа эрхлэх 1	ХАА түүхий эдийн брокер 10
ҮЦ33–д аудитын үйлчилгээ үзүүлэх 46	ҮЦ33–д хөрөнгийн үнэлгээний үйлчилгээ үзүүлэх 22	ҮЦ33–д хуулийн үйлчилгээ үзүүлэх 34
Хамтын хөрөнгө оруулалтын сан 2	Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргагч 37 /ТЗК/	

*ҮЦК–д брокер, дилер, андеррайтер болон хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагыг хамаатуулна.

Үнэт цаасны арилжаа /тэрбум төгрөг/

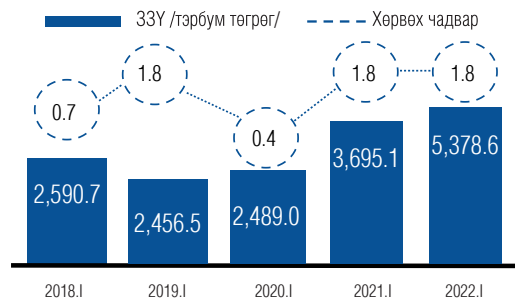

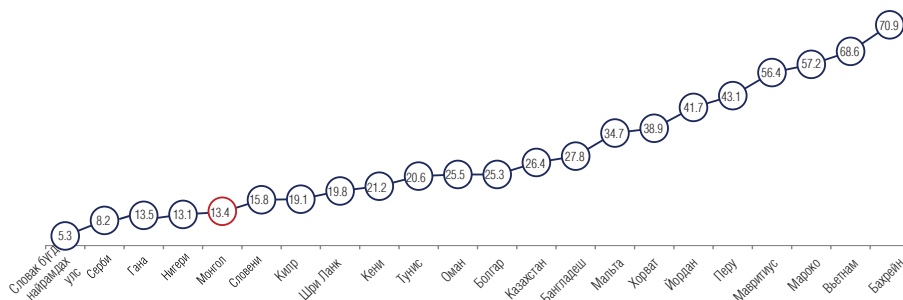
Үнэт цаасны зах зээлийн арилжаа

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд нийт 119.8 тэрбум төгрөгийн үнэт цаас зах зээлд арилжаалагдсан бөгөөд энэ нь 2021 оны мөн үеэс 1.7 дахин өссөн бол, 2020 оны мөн үеэс 12.5 дахин өссөн үзүүлэлт юм.
- Нийт арилжааны 15.0 хувийг компанийн бондын, 1.0 хувийг хөрөнгө оруулалтын сангийн нэгж эрхийн, 4.4 хувийг хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны, 79.6 хувийг хувьцааны арилжаа тус тус эзэлж байна.

Зах зээлийн үнэлгээ болон хөрвөх чадвар

- Нийт зах зээлийн үнэлгээ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 45.6 хувиар өсөж 5.4 их наяд төгрөгт хүрсэн бол хөрвөх чадвар 1.8 хувь байна.

Эх сурвалж: www.worldbank.org

○ Монголын Үнэт цаасны зах зээлийн үнэлгээг ДНБ-д харьцуулсан дүнг FTSE жагсаалтад багтах frontier зах зээлийн улс орнуудтай харьцуулахад 5 дугаарт жагсаж байна. Энэ нь бусад ижил төстэй орнуудтай харьцуулахад харьцангуй доогуур үзүүлэлт юм.

ШИГТГЭЭ

FTSE-ээс 2021 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр Монгол Улсыг хөгжиж буй зах зээлийн ангиллын “Ажиглалтын жагсаал”-д орууллаа.

ТОП 20 38,096.8

MSE A 13,902.7

MSE Б 12,229.9

Үнэт цаасны зах зээлийн индекс

- ТОП-20 индекс өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 3,461.2 нэгжээр буюу 10.0 хувиар өссөн.
- MSE A индекс өмнөх оны мөн үеэс 3,753.4 нэгжээр буюу 37.0 хувиар өссөн.
- MSE Б индекс өмнөх оны мөн үеэс 619.4 нэгжээр буюу 5.3 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар ХААБ-ээр нийт 74.5 тэрбум төгрөгийн бараа бүтээгдэхүүн арилжаалагдсан нь өмнөх оны мөн үеэс 5.2 тэрбум төгрөгөөр буюу 7.5 хувиар өссөн үзүүлэлт бөгөөд 4 төрлийн бүтээгдэхүүн арилжигджээ.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ТОП-20 ИНДЕКСЭД БАГТАХ ХК-УУДЫН САЛБАРЫН АНГИЛАЛ /ЗЗҮ-ЭЭР/

ХУВЬЦААНЫ ТӨВЛӨРӨЛ

- ХК-уудын төвлөрлийг тооцож үзэхэд хэт төвлөрөлтэй буюу нийт хувьцааны 81.0 хувийг нийт хувьцаа эзэмшигчдийн 0.05 хувь нь эзэмшиж байна.

5-аас дээш хувь эзэмшигч

Хувьцааны **81.0%** хувийг
0.05% нь эзэмшиж байна

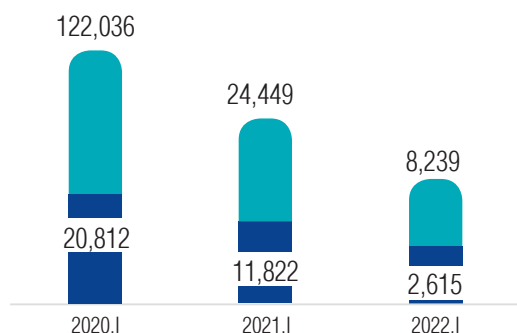
5-аас доош хувь эзэмшигч

Хувьцааны **19.0%** хувийг
99.95% нь эзэмшиж байна

НЭЭГДСЭН ДАНСНЫ ТОО

■ Холболтын данс ■ Шинэ данс

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд 2,615 данс нээгдэж, нийт дансны тоо 2,431,336-д хүрсэн бол 8,239 холболтын данс нээгдэж, холболтын дансны тоо 472,315-т хүрлээ.

НИЙТ НЭЭГДСЭН ДАНСНЫ ТОО
/ӨССӨН ДҮНГЭЭР/

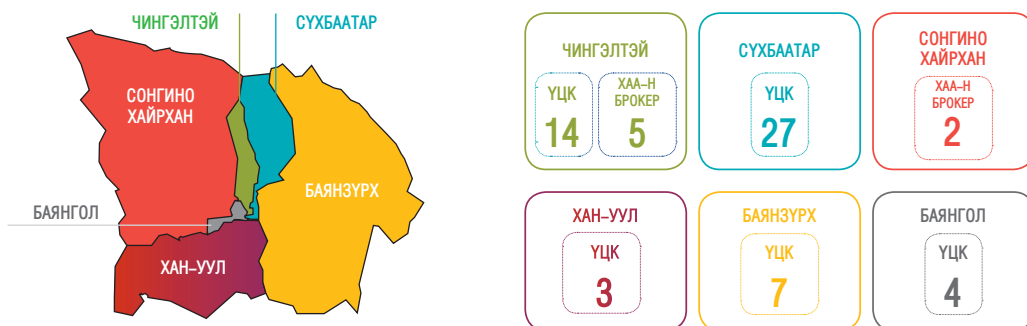
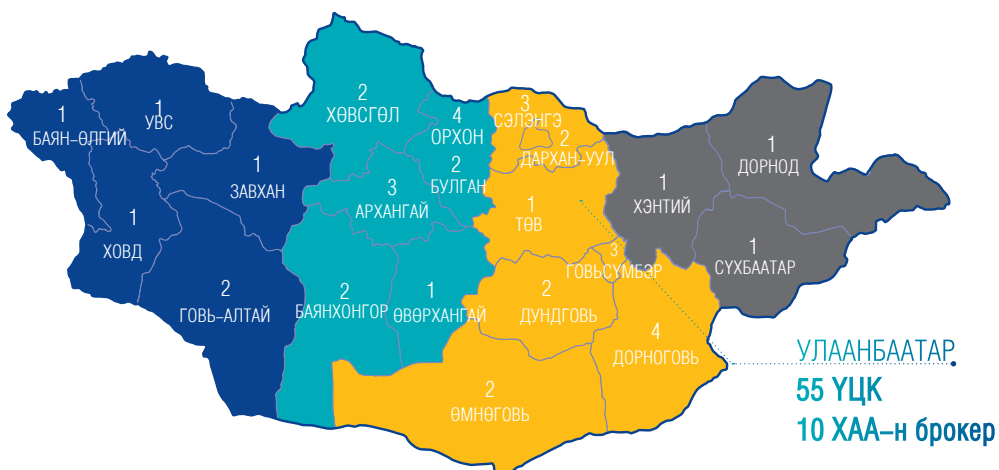
2,431,336

ҮЦТХТ-Д БҮРТГЭЛТЭЙ ҮНЭТ ЦААС

ҮЦК БОЛОН ХАА-Н БРОКЕРЫН КОМПАНИУДЫН БАЙРШИЛ

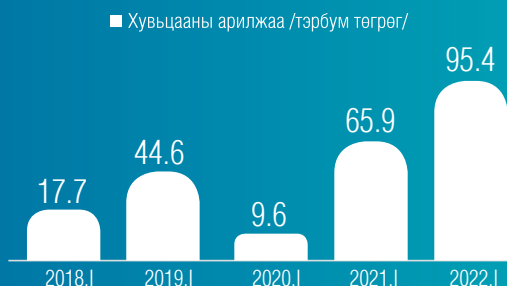
- Нийт 55 ҮЦК болон тэдгээрийн 40 салбар үйл ажиллагаа явуулав.
- Нийт 10 ХАА-н брокер үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 7 нь Улаанбаатар хотод, 3 нь орон нутагт байршиж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

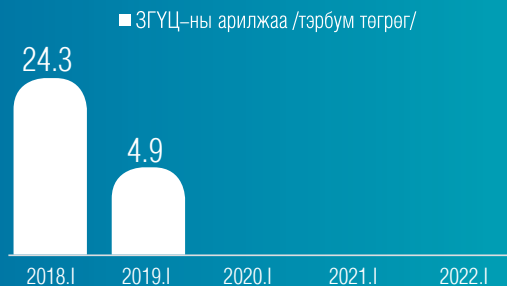
ХУВЬЦААНЫ АРИЛЖАА

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд нийт хувьцааны арилжаа 95.4 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь 2018 онтой харьцуулахад 5.4 дахин, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.4 дахин тус тус өсжээ.

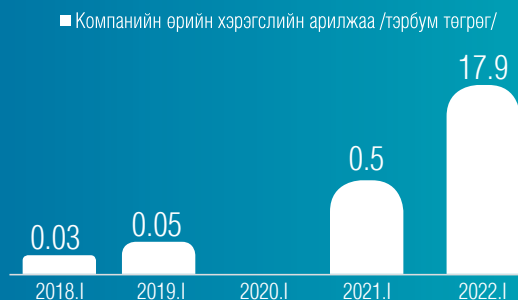
ЗГҮЦ-НЫ АРИЛЖАА

- Тайлант үед ЗГҮЦ-ны арилжаа явагдаагүй. Зураглалд 2018–2019 оны ЗГҮЦ-ны арилжааг харууллаа.

КОМПАНИЙН ӨРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН АРИЛЖАА

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд компанийн бондын арилжаа 17.9 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 38.5 дахин өсжээ.

- “Шарын гол” ХК-ийн өрийг хувьцаагаар солих зорилгоор хаалттай хүрээнд нэмж гаргаж буй 100 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 2,253,583 ширхэг энгийн хувьцааг бүртгэсэн.
- “Блюскай секьюритиз ҮЦК” ХК нь 565,218 ширхэг хувьцааг хаалттай хүрээнд нэмж гарган, 780,000,840.00 төгрөгийг амжилттай татан төвлөрүүлсэн.
- “Омни актив ТЗК” ХХК-д хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргах тусгай зөвшөөрлийг олгож, хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасыг бүртгэсэн бөгөөд тус компани олон нийтээс 5.0 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг амжилттай татан төвлөрүүллээ.

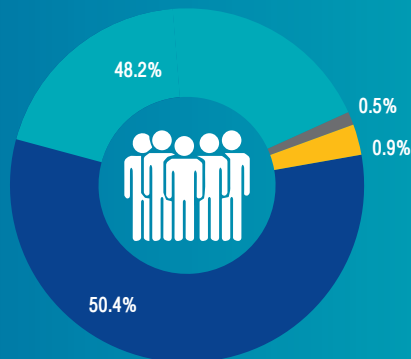
ШИГТГЭЭ

БИРЖИЙН БУС ЗАХ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖАА

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар биржийн бус зах зээлд нийт 32 үнэт цаас гаргагчийн 366.8 тэрбум төгрөгийг амжилттай татан төвлөрүүллээ.

АРИЛЖААНЫ БҮТЭЦ /ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧДААР/

- Арилжаанд оролцогчдын дийлэнх хувийг дотоодын ААН, иргэн эзэлж байгаа бөгөөд 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар дотоодын иргэний хийсэн арилжааны гүйлгээ 50.4 хувийг, дотоодын ААН-ийн хийсэн арилжааны гүйлгээ 48.2 хувийг тус тус эзэлж байна. Харин гадаадын ААН-ийн хийсэн арилжааны гүйлгээ 0.5 хувийг, гадаадын иргэний хийсэн арилжааны гүйлгээ 0.9 хувийг тус тус эзэлж байна.

● Дотоодын ААН, 48.2%

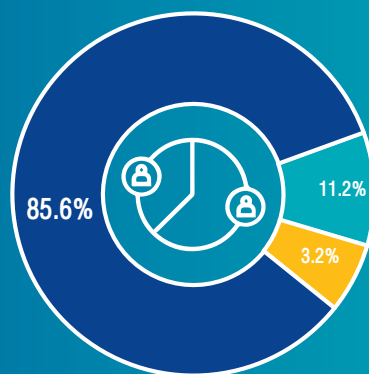
○ Дотоодын иргэн, 50.4%

● Гадаадын ААН, 0.5%

● Гадаадын иргэн, 0.9%

ХУВЬЦААНЫ ӨМЧИЙН БҮТЭЦ

- 2021 оны байдлаар Санхүүгийн зохицуулах хорооны үнэт цаасны бүртгэлд нийт 314 ХК бүртгэлтэй байна.
- Өмчийн бүтцийг задлан харвал нийт ХК-ийн 85.6 хувь нь хувийн өмчит, 11.2 хувь нь төрийн өмчит, 3.2 хувь нь төрийн өмчийн оролцоотой байна.

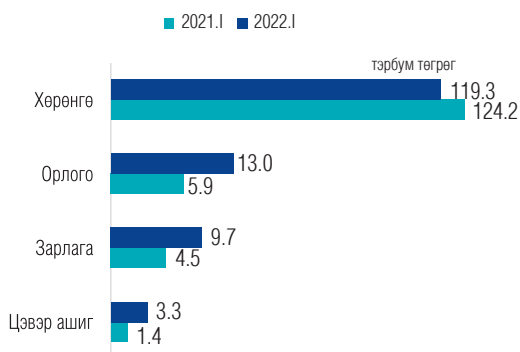

○ Хувийн өмчит 85.6%

● Төрийн өмчит 11.2%

● Төрийн өмчит оролцоотой 3.2%

АШИГТ АЖИЛЛАГАА

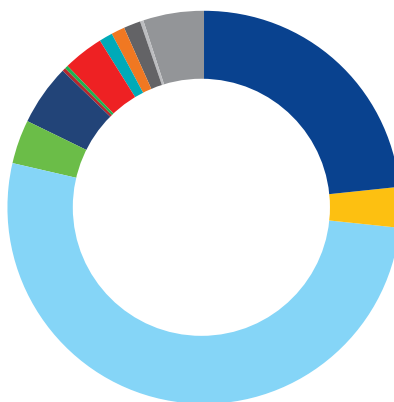

ҮЦК-ИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

- ҮЦК-уудын нийт хөрөнгө 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар 119.3 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 3.9 хувиар буурсан үзүүлэлт юм.
- 2021 оны мөн үетэй харьцуулахад орлого 7.1 тэрбум төгрөгөөр, зарлага 5.2 тэрбум төгрөгөөр өссөн бол 3.3 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажилласан байна.

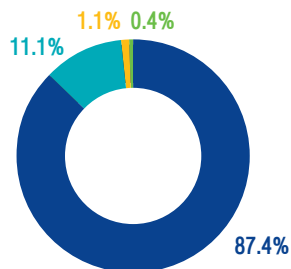
ҮЦК-ИЙН ОРЛОГЫН БҮТЭЦ

● Брокерын үйл ажиллагааны орлого	23.4%
● Дилерийн үйл ажиллагааны орлого	3.4%
● Андеррайтерийн үйл ажиллагааны орлого	52.0%
● Хөрөнгө оруулалтын зөвлөхийн үйл ажиллагааны орлого	3.6%
● Үнэт цаасны арилжааны цэвэр орлого	4.9%
● Бусад үйл ажиллагааны орлого	0.4%
● Түрээсийн орлого	0.3%
● Хүүний орлого	3.3%
● Ногдол ашгийн орлого	1.1%
● Бусад орлого	1.1%
● Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз	0.0%
● Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	1.4%
● Биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз	0.1%
● Бусад ашиг	5.0%

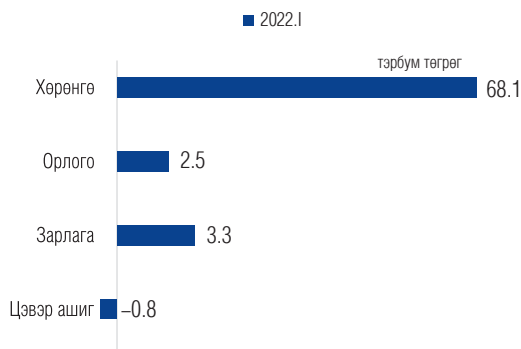

ҮЦК-ИЙН ЗАРДЛЫН БҮТЭЦ

● Борлуулалтын маркетингийн болон ерөнхий ба удирдлагын зардал	87.4%
● Санхүүгийн зардал	11.1%
● Орлогын татварын зардал	1.1%
● Бусад зардал	0.4%

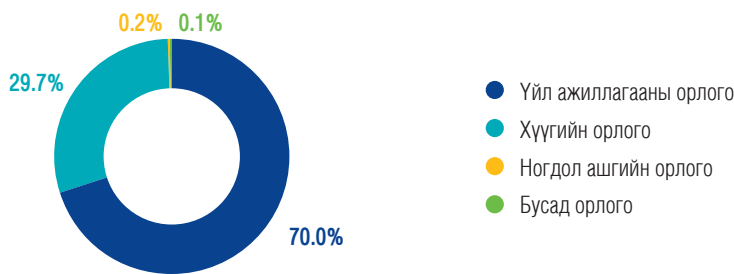
ХОМК-ИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

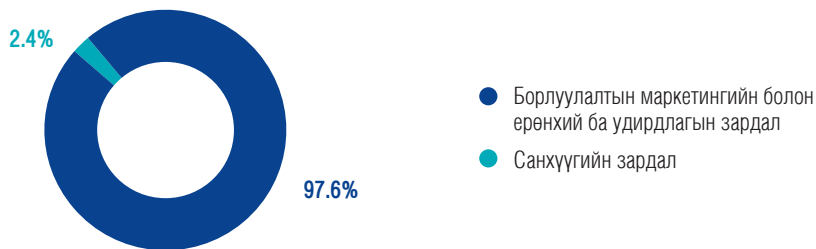
ХОМК-ИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

- ХОМК-уудын нийт хөрөнгө 2022 оны 68.1 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Орлого 2.5 тэрбум төгрөг, зарлага 3.3 тэрбум төгрөг, цэвэр алдагдал 0.8 тэрбум төгрөгтэй байна.

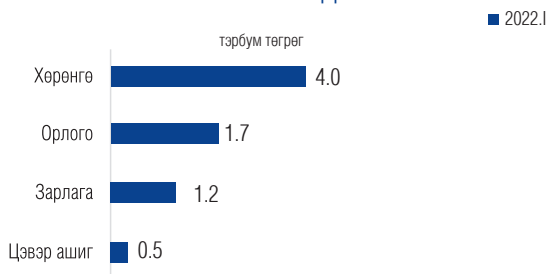
ХОМК-ИЙН ОРЛОГЫН БҮТЭЦ

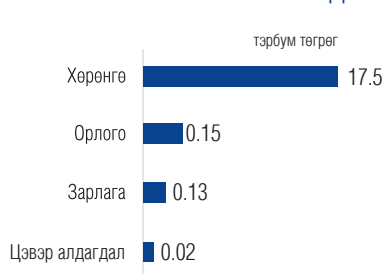
ХОМК-ИЙН ЗАРДЛЫН БҮТЭЦ

ХААБ-ИЙН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

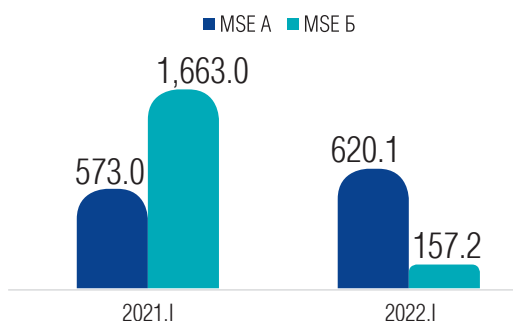
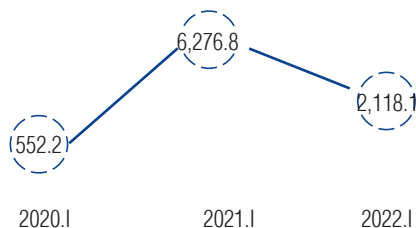
КАСТОДИОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

ТОП-20 ИНДЕКСИЙН ХЭЛБЭЛЗЭЛ

- Хувьцааны үнийн хэлбэлзлийг ТОП-20 индексийн хүрээнд тооцоход 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар 2,118.1 нэгж байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 4,158.7 пунктээр буурсан үзүүлэлт юм.

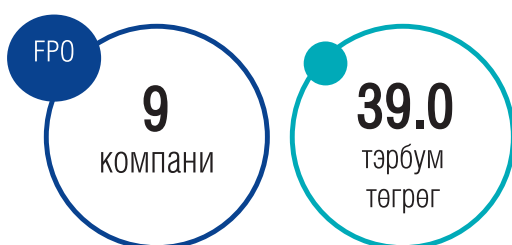

MSE A БОЛОН MSE Б ИНДЕКСИЙН ХЭЛБЭЛЗЭЛ

- Хувьцааны үнийн хэлбэлзлийг MSE A болон MSE Б индексүүдийн хувьд тооцож үзэхэд 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар MSE A индексийн стандарт хазайлт 47.1 пунктээр өссөн, MSE Б индексийн хэлбэлзэл 1,505.8 пунктээр буурсан үзүүлэлттэй байна.

IPO ХИЙСЭН МЭДЭЭЛЭЛ

- 2005 оноос 2022 оны 1 дүгээр улирал хүртэл нийт 26 компани IPO хийж нийт 200.2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг анхдагч зах зээлээс татан төвлөрүүлсэн байна.

FPO ХИЙСЭН МЭДЭЭЛЭЛ

- Монголын анхны Follow on Public Offering (FPO) буюу нэмж хувьцаа гаргах замаар хөрөнгө татан төвлөрүүлэх арилжаа 2007 онд явагдаж байв.
- 2007 оноос хойш 2022 оны 1 дүгээр улиралд давхардсан тоогоор 9 компани 11 удаагийн арилжаагаар нийт 39.0 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг нэмэлт хувьцаа гаргах замаар татан төвлөрүүлжээ.

КОМПАНИЙН ӨРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖААНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

- Монголд бондын анхдагч зах зээлийн арилжаа анх 2001 онд явагдаж байв. 2001 оноос хойш 2022 оны 1 дүгээр улирал хүртэл давхардсан тоогоор 18 компани 29 удаагийн арилжаагаар нийт 751.6 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг татан төвлөрүүллээ.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ОРЧИН

ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

o Тогтвортой санхүүжилтын холбоо /ТоС холбоо/:

“Монголын эдийн засгийн форум–2022” арга хэмжээний хүрээнд Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн ивээл дор “Ногоон санхүүжилт бүс нутгийн чуулган” 2022 оны 3 дугаар сарын 29, 30–ны өдрүүдэд зохион байгуулагдсан бөгөөд Санхүүгийн тогтвортой байдлын зөвлөлийн гишүүн байгууллагууд болох Санхүүгийн зохицуулах хороо, Сангийн яам, Монгол банк, Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн удирдлагууд “Тогтвортой санхүүгийн үндэсний замын зураг”-ийг баталсан. Ингэснээр нээлттэй хувьцаат компаниудыг байгаль орчин, нийгэм, засаглалын тайлан гаргаж мэдээлдэг болох тогтолцоо бүрдэх юм. Мөн уг арга хэмжээний үеэр холбогдох мэргэжлийн холбоод болон даатгал, банк бус санхүүгийн байгууллага, Монголын хөрөнгийн биржийн ТОП–20 хувьцаат компани, МҮХАҮТ–ын ТОП–100 аж ахуйн нэгжийн төлөөллүүд “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнийг дэмжиж, санамж бичигт гарын үсэг зурсан болно.

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

o Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль

Монгол Улсын Сангийн сайдын 2021 оны 4 дүгээр сарын 05–ны өдрийн 52 дугаар тушаалаар шинэчлэн баталсан “Хөрөнгийн зах зээлийн холбогдох хууль эрх зүйн орчинд шаардлагатай нэмэлт, өөрчлөлт оруулах үүрэг бүхий” ажлын хэсгийн зүгээс “Үнэт цаасны зах зээлийн тухай” хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуульд заасны дагуу Санхүүгийн зохицуулах хорооны цахим хуудсанд байршуулан олон нийт болон мэргэжлийн байгууллагуудын холбогдох саналыг аван, хуулийн төслийг эцэслэн боловсруулж, Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлсний дараа 2022 оны Улсын Их Хурлын хаврын чуулганд өргөн мэдүүлэхээр ажиллаж байна.

o Хөрөнгө оруулалтын сангийн журам

Улсын Их Хурлаас 2013 онд Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хуулийг баталснаас хойших хугацаанд Санхүүгийн зохицуулах хорооны зүгээс хөрөнгө оруулалтын менежментийн компани, хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаатай холбоотой харилцааг зохицуулсан журмуудыг батлан мөрдүүлж байгаа бөгөөд олон улсын санхүүгийн зах зээлд хамтын сангийн үйл ажиллагаанд гарч буй зохицуулалтын өөрчлөлт, сангийн хөгжлийн шинэ хандлага, зах зээлийн нөхцөл байдал болон өөрийн орны онцлог, гадаад, дотоодын зөвлөхүүдээс хөрөнгө оруулалтын санг хөгжүүлэх чиглэлээр өгч байсан зөвлөмжид үндэслэн холбогдох журмуудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, зохицуулалтын орчныг боловсронгуй болгох шаардлага тулгарч байсан.

Үүнтэй холбогдуулан Захиргааны ерөнхий хуульд заасан шаардлагын хүрээнд хөрөнгө оруулалтын менежментийн компанийн үйл ажиллагаатай холбоотой 2 журмыг нэгтгэсэн. Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаатай холбоотой 5 журмыг нэгтгэж нэг журмын төсөл болгон боловсруулсан. Мөн дээрх журмуудыг Хөрөнгө оруулалтын сангийн тухай хуультай нийцүүлж, хууль болон журмын зохицуулалтын зөрүүг арилгаж, хамтын болон хувийн хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагаа, баримт бичгийг бүртгүүлэх, тавигдах нөхцөл, шаардлагатай холбоотой харилцааг нарийвчлан зохицуулж, хялбаршуулан 2022 оны 2 дугаар улиралд багтаан Санхүүгийн зохицуулах хорооны хуралдаанд танилцуулахаар ажиллаж байна.

ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛ

Нийт хөрөнгө

418.5 тэрбум төгрөг

Хөрөнгийн өсөлт **4.3%**

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Даатгалын нягтрал

73,462 төгрөг

Нягтралын өсөлт
20.2%

Хүртээмжтэй байдал

Зуучилсан даатгалын
болон давхар даатгалын
хураамж

14.6 тэрбум төгрөг

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Цэвэр ашиг
3.4
тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Давхар даатгалын
хураамжийн зардал
24.2%

Бодлого зохицуулалт

САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

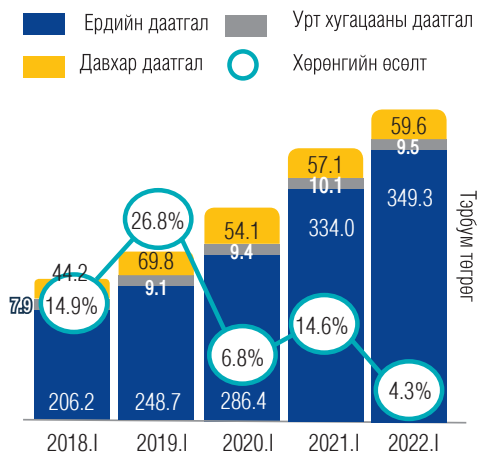
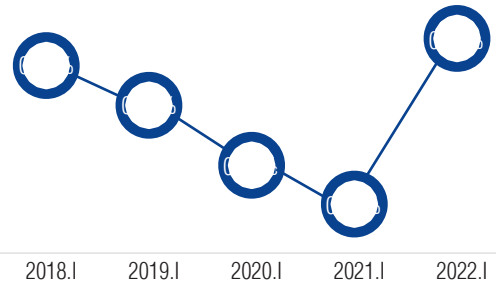
ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН БҮТЭЦ

Санхүүгийн зохицуулах хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрөл, эрхийн үндсэн дээр тайлант үед нийт 326 даатгалын компани, зуучлагч, хохирол үнэлэгч, аудитын компани, актуарч, аудитор мөн 2,422 даатгалын төлөөлөгч үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

ДААТГАЛЫН ГҮНЗГИЙРЭЛТ

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд даатгалын гүнзгийрэлт 0.54 хувьд хүрч өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0.16 хувиар, 2018 оны 1 дүгээр улиралд 0.02 хувиар тус тус өссөн байна.

ДААТГАЛЫН КОМПАНИУДЫН НИЙТ ХӨРӨНГӨ

- Тайлант улиралд нийт хөрөнгийн хэмжээ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4.3 хувиар өсөж 418.5 тэрбум төгрөгт хүрсэн бол 2018 оны мөн үетэй харьцуулахад 62.0 хувиар өсжээ.
- Ердийн даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн хэмжээ бусад даатгалын төрөлтэй харьцуулахад өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4.6 хувиар өсөж 349.3 тэрбум төгрөгт хүрч, салбарын нийт хөрөнгийн 83.5 хувийг эзэлж байна.
- Давхар даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4.4 хувиар өсөж, 59.6 тэрбум төгрөг хүрсэн нь салбарын нийт хөрөнгийн 14.2 хувийг эзэлж байна.
- Урт хугацааны даатгалын компанийн нийт хөрөнгийн хэмжээ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 5.9 хувиар буурч, 9.5 тэрбум төгрөгт хүрч, салбарын 2.3 хувийг эзэлж байна.

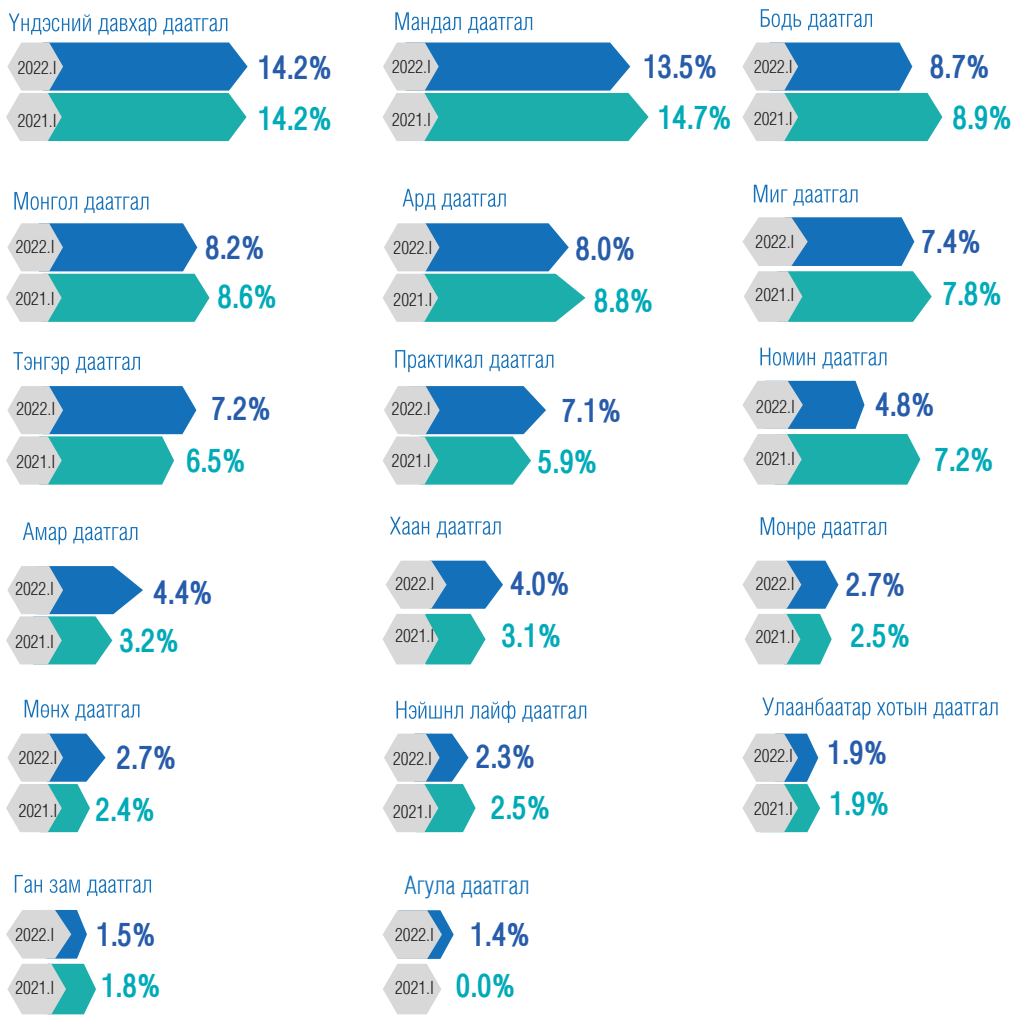
ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЛЭХ БҮТЭЦ /НИЙТ ХӨРӨНГӨӨР/

Даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн бүтцийг авч үзвэл 20.9 тэрбум төгрөг буюу 5.0 хувийг мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, 252.9 тэрбум төгрөг буюу 60.4 хувийг хөрөнгө оруулалт, 31.4 тэрбум төгрөг буюу 7.5 хувийг үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр дүн/, 113.3 тэрбум төгрөг буюу 27.1 хувийг бусад хөрөнгө тус тус бүрдүүлж байна.

Даатгалын компаниудыг нийт хөрөнгөд эзэлж буй хувиар нь авч үзвэл 9 хувиас дээш хувийг 2 даатгалын, 6–9 хувийг 6 даатгалын, 3–6 хувийг 3 даатгалын, 3 хувиас доош хувийг 6 даатгалын компани бүрдүүлж байна.

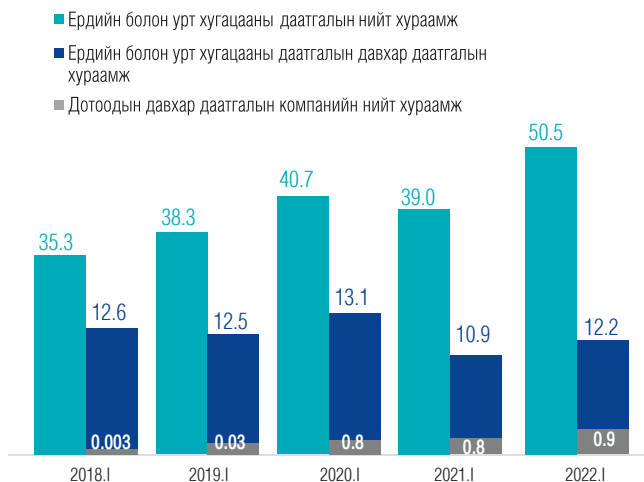
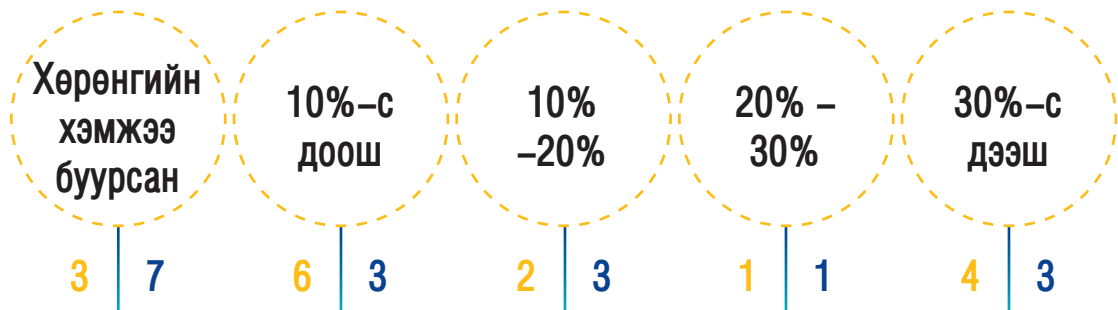
Даатгалын болон давхар даатгалын компаниудын нийт хөрөнгөд эзлэх хувь

ДААТГАЛЫН КОМПАНИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨСӨЛТИЙН ТАРХАЛТ

Нийт даатгалын компаниудын хөрөнгийн дундаж өсөлт 2021 оны 1 дүгээр улиралд 15.9 хувь байсан бол тайлант улиралд 6.2 хувьтай байна. Харин хөрөнгийн өсөлтөөр бүлэглэвэл 30 хувиас дээш өсөлттэй 3, 20–30 хувийн өсөлттэй 1, 10–20 хувийн өсөлттэй 3, 10 хувиас доош өсөлттэй 3, хөрөнгийн хэмжээ буурсан 7 даатгалын компани байна.

2020.I–2021.I / 2021.I–2022.I

НИЙТ ХУРААМЖ

- Тайланд улиралд ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд нийт 50.5 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамжийг төвлөрүүлжээ.
- Үүнээс: ердийн даатгалын компаниуд 49.9 тэрбум төгрөг буюу 98.9 хувь, урт хугацааны даатгалын компани 0.6 тэрбум төгрөг буюу 1.1 хувийг бүрдүүлжээ.
- Нийт 12.2 тэрбум төгрөгийг давхар даатгалын хураамжид зарцуулсны 0.9 тэрбум төгрөг буюу 7.4 хувийг дотоодын давхар даатгагчид төлжээ.
- 2022 оны 1 дүгээр улирлын ердийн болон урт хугацааны даатгалын нийт хураамжийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 29.5 хувиар, 2018 оны мөн үетэй харьцуулахад 43.1 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

ДААТГАЛЫН БОЛОН ДАВХАР ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

- Даатгалын компаниудын нийт нөхөн төлбөрийн зардал 2022 оны 1 дүгээр улиралд 26.2 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 113.0 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна. Харин 2018 оны мөн үетэй харьцуулахад 127.8 хувиар өсжээ.
- Үүнээс ердийн даатгалын компаниудын нөхөн төлбөр 98.9 хувийг бүрдүүлжээ.
- Тайлант улиралд давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөрийн дүн 11.5 дахин өсөж 4.6 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

НӨӨЦ САН

- Даатгалын салбарын нийт нөөц сангийн хэмжээ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4.2 хувиар өсөж 179.8 тэрбум төгрөгт хүрсэн.
- Тайлант улиралд ердийн даатгалын компаниудын нийт нөөц сангийн хэмжээ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 5.0 хувиар өсөж 149.8 тэрбум төгрөг, урт хугацааны даатгалын компанийн нөөц сан 17.2 хувиар буурч 2.5 тэрбум төгрөг, давхар даатгалын компанийн нөөц сан 2.5 хувиар өсөж 27.6 тэрбум төгрөг болов.

179.8

Тэрбум төгрөг
2022.I

172.6

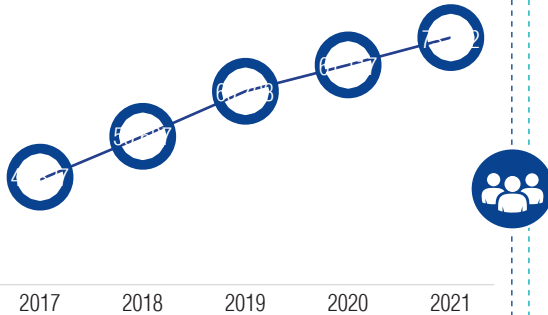
Тэрбум төгрөг
2021.I

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ДААТГАЛЫН НЯГТРАЛ

Даатгалын нягтралын үзүүлэлт буюу нэг хүнд ногдох хураамжийн орлогын харьцаа нь салбарын хүртээмж, эрэлтийг илэрхийлдэг. Хүн амын тоог жилд нэг удаа тооцдог тул даатгалын нягтралыг улирлаар тооцох боломжгүй юм.

- Даатгалын нягтрал 2021 онд 73,462 төгрөг болж 2020 онтой харьцуулахад 20.2 хувиар, 2017 онтой харьцуулахад 63.8 хувиар тус тус өссөн байна.
- Даатгалын нягтралыг ангиллаар авч үзвэл, нэг хүнд ногдох ердийн даатгалын хураамж 20.2 хувиар өсөж 72,921 төгрөг болсон бол урт хугацааны даатгалын хураамж 20.6 хувиар өсөж 541 төгрөгт хүрсэн байна.

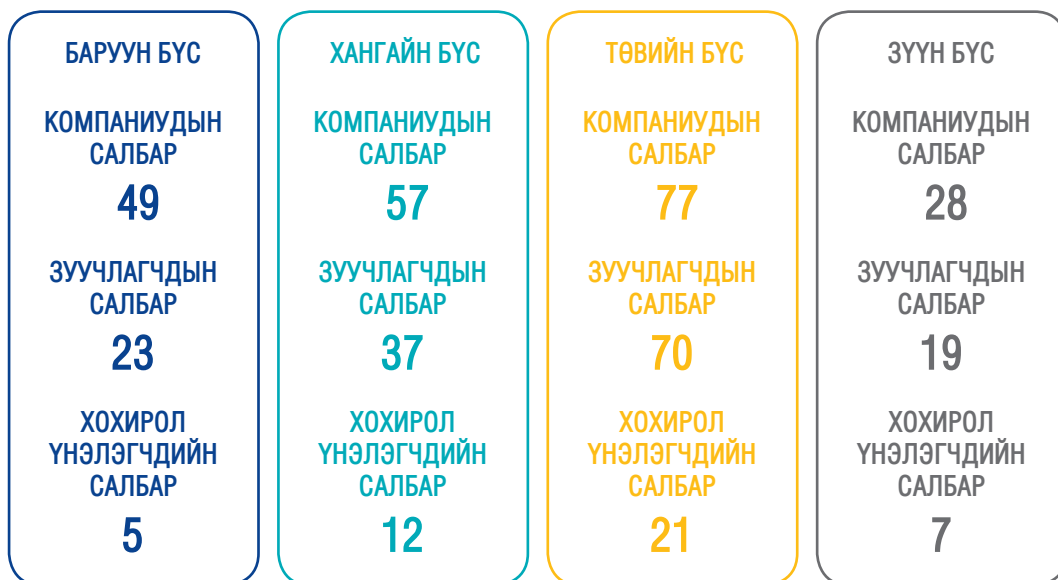
ДААТГАЛЫН ГЭРЭЭНИЙ ТОО

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар нийт 395,824 даатгалын гэрээ байгуулагдсан байна. Үүнээс 86.2 хувь буюу 341,044 хувь хүнтэй, 13.8 хувь буюу 54,780 хуулийн этгээдтэй байгуулсан даатгалын гэрээ байв.

ХУВЬ ХҮН **341,044**
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД **54,780**

Даатгалын үйлчилгээний хүртээмжийг илэрхийлэгч өөр нэгэн үзүүлэлт нь даатгалын компанийн салбар, зуучлагчдын тоо юм. Тайлант улиралд орон нутагт даатгалын компани, зуучлагч, хохирол үнэлэгч компаниудын нийт 1,785 төлөөлөгч, 405 салбар, төлөөлөгчийн газар үйл ажиллагаа явуулж байна.

ТӨЛӨӨЛӨГЧИД

483

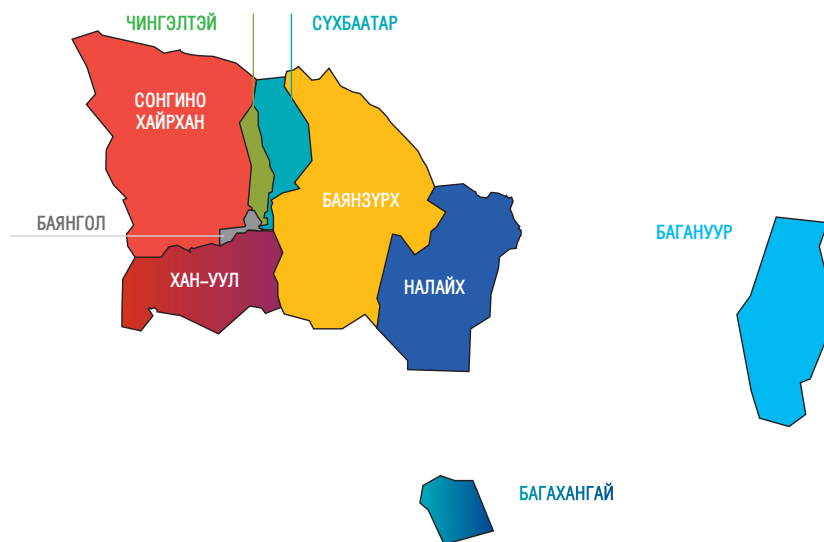
591

482

229

САЛБАР ТӨЛӨӨЛӨГЧ

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд нийт 283 салбар, төлөөлөгчийн газар үйл ажиллагаа явуулсан ба үүнээс даатгалын компанийн 48, даатгалын зуучлагчийн 194, хохирол үнэлэгчийн 41 салбар байна. Эдгээрийг дүүргээр ангилан үзвэл салбар нэгжийн 92.6 хувь нь төвийн 6 дүүрэгт төвлөрчээ.
- Тайланд улиралд Улаанбаатар хотод нийт 637 төлөөлөгч үйл ажиллагаа явуулав.
- Санхүүгийн зохицуулах хороонд бүртгэлтэй даатгалын компанийн төлөөлөгчийн газар 11 байгаагаас БНХАУ–д нэг төлөөлөгчийн газар байна.

	СОНГИНО ХАЙРХАН	ЧИНГЭЛТЭЙ	СҮХБААТАР	БАЯНЗҮРХ
ДААТГАГЧ	4	9	11	5
ЗУУЧЛАГЧ	14	37	45	32
ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	9	4	8	9

	ХАН-УУЛ	БАЯНГОЛ	НАЛАЙХ	БАГАНУУР
ДААТГАГЧ	3	4	3	8
ЗУУЧЛАГЧ	30	28	4	4
ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	3	7	0	1

	БАГАХАНГАЙ
ДААТГАГЧ	1
ЗУУЧЛАГЧ	0
ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	0

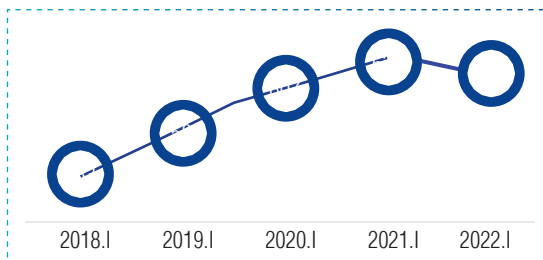
БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

629

Давхардсан даатгалын
бүтээгдэхүүний тоо

23

Даатгалын
хэлбэр

- Ердийн болон урт хугацааны даатгалын нийт 23 хэлбэрээс “Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал”-аас бусад нь сайн дурын даатгалын хэлбэр юм.
- Давхардсан даатгалын бүтээгдэхүүний тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 7 бүтээгдэхүүнээр буурч 629 болов. Энэ нь 2018 оны 1 дүгээр улиралтай харьцуулахад 66 бүтээгдэхүүн нэмэгдсэн.

Даатгалын нийт хураамж

2021.I

2022.I

Даатгалын нөхөн төлбөр

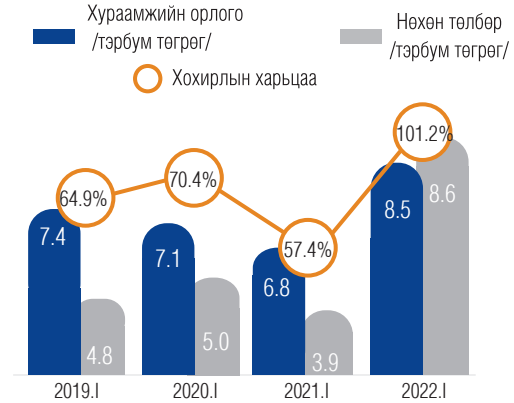
2021.I

2022.I

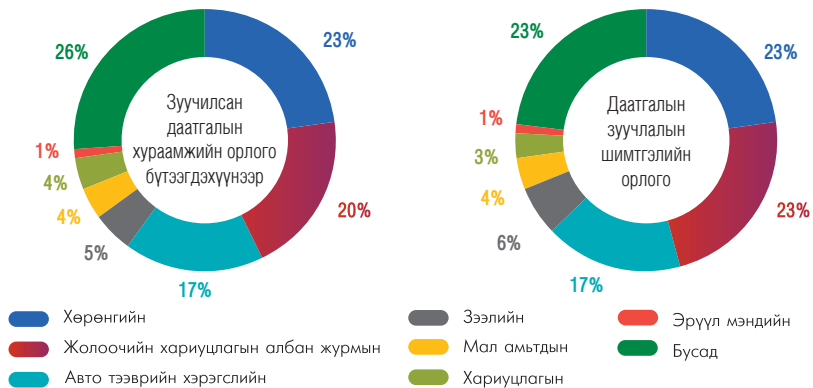
АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ

- Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын нийт хураамж өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 25.0 хувиар өсөж 8.5 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь нийт даатгалын хураамжийн орлого 16.8 хувийг эзэлж байна.
- Нөхөн төлбөр нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 120.5 хувийн өсөлттэй байна. Тайлант улиралд 8.6 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон нь салбарын нийт нөхөн төлбөрийн зардлын 32.8 хувийг бүрдүүлжээ.

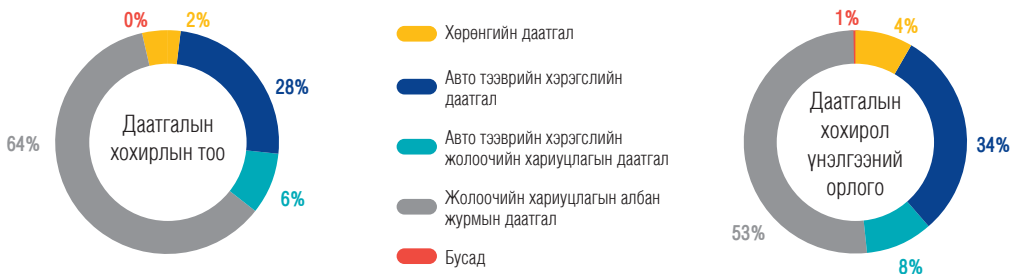
ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧИД

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд даатгалын зуучлагчдын төвлөрүүлсэн даатгалын болон давхар даатгалын хураамж 14.6 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. Харин даатгалын зуучлагчдын зуучлалын шимтгэлийн орлого өмнөх оны мөн үед 2.7 тэрбум төгрөг байсан бол тайлант улиралд 12.2 хувиар өсөж 3.0 тэрбум төгрөгт хүрэв.

ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧИД

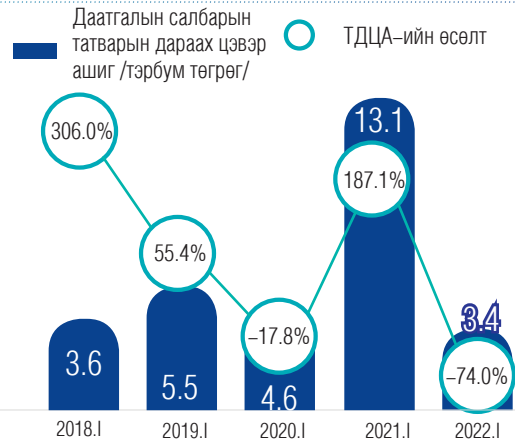
- Тайлант улиралд даатгалын хохирол үнэлэгч компаниуд нийт 9,784 хохирлыг 12.1 тэрбум төгрөгөөр үнэлэв. Нийт даатгалын хохирол үнэлгээний орлого өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 100.6 хувиар өсөж 0.6 тэрбум төгрөгт хүрэв.

АШИГТ АЖИЛЛАГАА

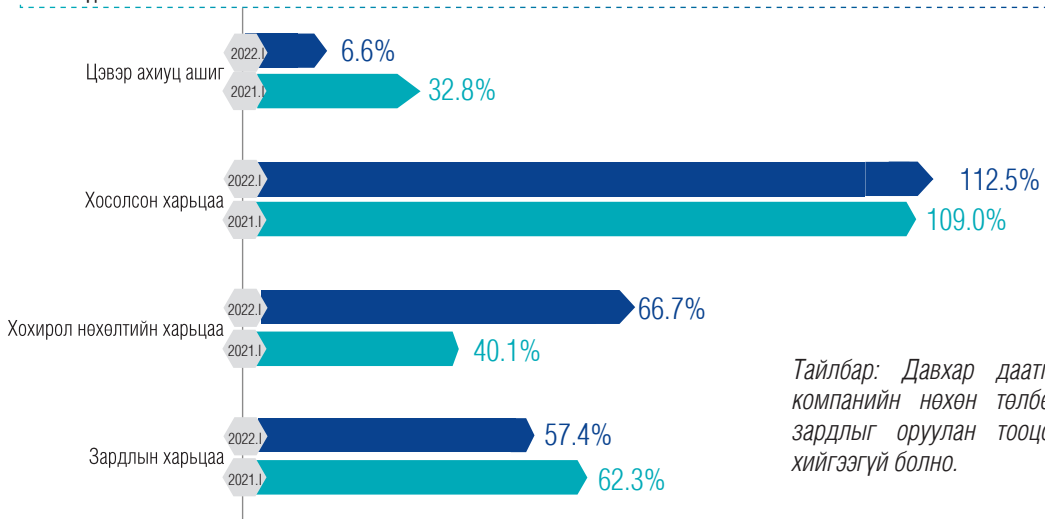
ДААТГАЛЫН КОМПАНИУДЫН ЦЭВЭР АШГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

- Тайлант улиралд даатгалын компаниудын цэвэр ашиг 2021 оны 1 дүгээр улиралтай харьцуулахад 74.0 хувиар буурч 3.4 тэрбум төгрөгт хүрсэн. Харин 2018 оны мөн үетэй харьцуулахад 5.6 хувиар буурсан байна.
- Татварын дараах цэвэр ашгийн өсөлтийг бүлэглэн авч үзвэл цэвэр ашгийн хэмжээ буурсан 15, 50 хувь хүртэлх өсөлттэй 2 даатгалын компани байна.

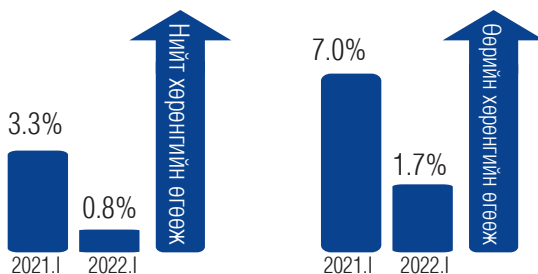

ГОЛЛОХ ХАРЬЦААНУУД

- Хохирол нөхөлтийн харьцаа 2021 оны 1 дүгээр улиралтай харьцуулахад 26.6 пунктээр өссөн үзүүлэлттэй байв.
- Тайланд улиралд зардлын харьцаа 4.9 пунктээр буурч 57.4 хувь болжээ.
- Даатгалын салбарын цэвэр ахиуц ашгийн харьцаа тайлант улиралд 26.2 пунктээр буурч 6.6 хувьд хүрлээ.

Тайлбар: Давхар даатгалын компанийн нөхөн төлбөрийн зардлыг оруулан тооцоолол хийгээгүй болно.

АШИГТ АЖИЛЛАГААНЫ КОЭФФИЦИЕНТ

- Нийт хөрөнгийн өгөөж 2022 оны 1 дүгээр улиралд 2.5 пунктээр буурч 0.8 хувьд хүрлээ.
- Тайланд улиралд өөрийн хөрөнгийн өгөөж 5.3 пунктээр буурч 1.7 хувьд хүрэв.

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛ

- Монгол Улсын даатгалын зах зээлийн тулгамдаж буй асуудлын нэг нь валютын ханшийн эрсдэл юм.
- Даатгалын компаниудын дийлэнх нь гадаад улсад давхар даатгуулдаг бөгөөд сүүлийн гурван жилийн хугацаанд 1 жилд дунджаар 70 орчим тэрбум төгрөгийг гадаад улсруу шилжүүлсэн.
- Даатгалын компаниудын гадаад улсад төвлөрүүлсэн давхар даатгалын хураамжийн зардал тайлант улиралд даатгалын нийт хураамжийн 24.2 хувьтай тэнцэж байна.

24.2%

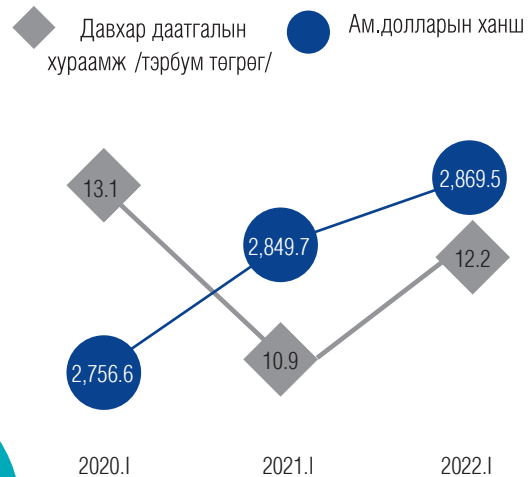
Давхар даатгалын хураамжийн нийт хураамжид эзлэх хувь

- Тайлант улиралд даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн 60.4 хувийг хөрөнгө оруулалтад хийснээс 72.9 хувь нь хадгаламж, хадгаламжийн сертификат хэлбэртэй байна.
- Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат болон үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтаас даатгалын компаниуд 2021 оны 1 дүгээр улиралд нийт 5.5 тэрбум төгрөгийн хүүгийн орлого олсон байна.

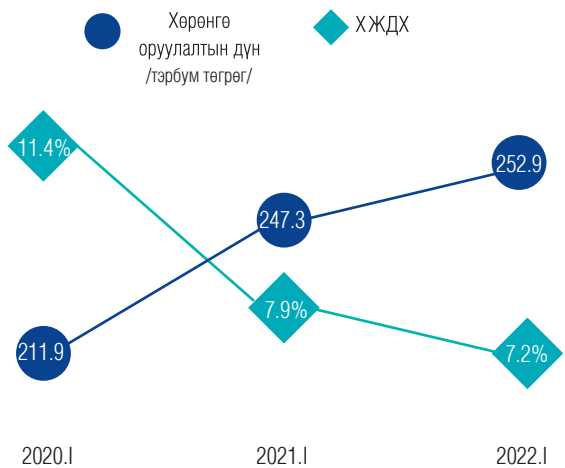
60.4%

Хөрөнгө оруулалтын дүн

Давхар даатгалын хураамж

Даатгалын нийт хөрөнгө оруулалт ба хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 129 дүгээр тогтоолоор Даатгалын багц дүрмийн нэгдүгээр хавсралт: “Даатгагч болон даатгалын мэргэжлийн оролцогчид тавигдах шаардлага, дагаж мөрдөх үзүүлэлт”, хоёрдугаар хавсралт: “Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт, түүнд хяналт тавих журам”, дөрөвдүгээр хавсралт: “Даатгалын нөөц санд болон албан журмын даатгалын санд төвлөрүүлэх хөрөнгийн хэмжээ, түүнийг хөрөнгө оруулалтад байршуулахад тавигдах нөхцөл, шаардлага”, арван нэгдүгээр хавсралт: “Даатгагч болон даатгалын мэргэжлийн оролцогчоос тайлан, мэдээ, өргөдөл гаргах заавар” –т ногоон даатгалын үйл ажиллагаатай холбоотой нэмэлт өөрчлөлтийг оруулсан. Тус нэмэлт өөрчлөлтөөр ногоон даатгалын бүтээгдэхүүнийг тусад нь бүртгэх, даатгалын компаниудад ногоон бондод хөрөнгө оруулах боломж бий болж байна. Ингэснээр, олон улсын хэмжээнд хэрэгжиж буй тогтвортой хөгжлийн зорилтуудыг биелүүлэх гол арга болсон ногоон санхүүжилтийн экосистемийг бүрдүүлэхэд даатгалын салбарын үүрэг оролцоог нэмэгдүүлэх боломж бүрдэж байна. Ногоон даатгалын бүтээгдэхүүн зах зээлд нэвтэрснээр цаг уурын өөрчлөлт, хүрээлэн буй орчны бохирдол зэргийг бууруулахад дэмжлэг болохын зэрэгцээ иргэд, даатгуулагчдын байгаль орчинд ээлтэй бүтээгдэхүүн үйлчилгээ авах, хүрээлэн буй орчны бохирдолттой тэмцэх дадлыг хэвшүүлэх ач холбогдолтой. Мөн хөрөнгийн зах зээл дэх ногоон санхүүжилтийг дэмжих улмаар ногоон хөгжлийн төсөл, хөтөлбөрүүд нэмэгдэх юм.
- Даатгалын компанийн үйл ажиллагааны үндсэн хэсэг болох эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог сайжруулах, оновчтой хэлбэрээр хэрэгжүүлэх, эрсдэлийн үнэлгээний аргачлалыг олон улсын жишигт нийцүүлэн өөрчлөх, даатгагчийн эрсдэлийг илүү бодитой, нарийвчилсан, өөрт тохирсон аргаар тооцоолох боломжийг олгох, хөрөнгө оруулалтын эрсдэлийг тодорхойлж, түүний боломжийг нэмэгдүүлэх болон эрсдэлийг тархах зорилгоор Эрсдэлд суурилсан хөрөнгийн аргачлалыг нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан Даатгалын багц дүрмийн хоёрдугаар хавсралт “Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт, түүнд хяналт тавих журам” –ын шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулан Захиргааны ерөнхий хуулийн дагуу олон нийтээс санал авахаар байршуулаад байна.
- Даатгалын тухай, Даатгалын зуучлагчийн тухай, Жолоочийн даатгалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслүүдийг боловсруулж Сангийн яаманд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 02 дугаар сарын 25–ны өдрийн 1/690 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн бөгөөд хуулийн төслийг сайжруулах чиглэлээр хамтран ажиллаж байна. Хууль тогтоомжийн тухай хуульд заасны дагуу олон нийт болон даатгалын салбарын оролцогчдын саналыг авах, хэлэлцүүлэг зохион байгуулах бэлтгэл ажлыг хангасан.

УРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

- Даатгалын багц дүрмийн холбогдох хавсралтуудад ногоон даатгалын чиглэлээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулах ажлын хүрээнд Даатгалын компаниудын удирдлагуудыг хамруулсан хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж, салбарын хэмжээнд ногоон даатгалын зохицуулалтын чиглэлээр хийгдэж буй ажлууд, олон улсын чиг хандлага, цаашид хэрэгжүүлэх ажлуудын талаар танилцуулсан.
- Эрүүл мэндийн байгууллага, эмнэлгийн мэргэжилтний хариуцлагыг заавал даатгах зохицуулалтыг бий болгохтой холбогдуулан даатгалын компаниудын төлөөлөл болох Ард даатгал ХК, Практикал даатгал ХХК, Бодь даатгал ХК, Мандал даатгал ХК болон давхар даатгалын зуучлагч Ковер Хилл ХХК-ийн төлөөлөлтэй уулзалт хийж, санал солилцон ажилласан.
- Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр Онцгой байдлын ерөнхий газартай хамтран хэрэгжүүлж буй “ТТ-9880 МОН: Гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээ, төлөвлөлт болон эрсдэлийг шилжүүлэх чадавхыг бэхжүүлэх төсөл”-ийн хүрээнд зохион байгуулагдсан хэлэлцүүлэг, семинарт оролцон гамшгийн эрсдэлийн санхүүжилт, гамшгийн даатгалын чиглэлээр санал солилцов.
- Санхүүгийн зохицуулах хорооноос Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институттэй хамтран даатгалын байгууллагад аудит хийх аудиторын эрх олгох сургалтыг, Даатгалын зуучлагчдын холбоотой хамтран даатгалын зуучлагчийн эрх олгох сургалтыг, Монголын банкны холбоотой хамтран даатгалын банк-зуучлагчийн эрх олгох сургалтыг тус тус зохион байгуулсан.
- УИХ-ын гишүүн Ж.Чинбүрэнгийн зөвлөхүүд болон Эрүүл мэндийн яамны төлөөлөлтэй заавал даатгалын хууль эрх зүйн орчныг бий болгох асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт өөрчлөлт оруулах замаар шийдвэрлэх талаар уулзалт хийсэн бөгөөд 2022 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдөр Төрийн ордонд “Эмнэлгийн мэргэжилтний эрсдэлийн болон хариуцлагын даатгалын эрх зүйн орчин” сэдэвт хэлэлцүүлгийг зохион байгуулахаар төлөвлөөд байна.

ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

- Олон улсын даатгалын зохицуулагч байгууллагуудын холбооноос даатгалын компанийн үйл ажиллагаанд нөлөөлөх эрсдэл, зах зээлийн чиг хандлага, цахим эрсдэл болон гуравдагч этгээдээр дамжуулан үйл ажиллагааны нэг хэсгийг явуулахад гарах эрсдэл зэргийг судалж, үйл ажиллагаанд нөлөөлөх нөлөөллийг бууруулах боломжийн талаар судлах зорилгын дор байгуулагдсан “Үйл ажиллагааны уян хатан байдлыг хангах” ажлын хэсэгт ажиллаж байгаа бөгөөд нийт 7 удаагийн уулзалтад оролцож санал солилцсон.
- Японы Санхүүгийн үйлчилгээний агентлаг /FSA/-ын техникийн хамтын ажиллагааны хүрээнд зохион байгуулагдсан “Даатгалын хяналт шалгалтыг сайжруулах нь” сэдэвт хөтөлбөрт хамрагдсан.
- Даатгалын салбарын хөрөнгийн зах зээл дэх оролцоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр олон улсын зөвлөх ажиллуулах, албан хаагчдыг чадавхжуулах сургалтад хамруулах хүрээнд Дэлхийн банкны “Төсөв санхүүгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх” төслийн багтай хамтран ажиллаж байна.

БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Нийт хөрөнгө

3.0

их наяд төгрөг

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Хөрөнгийн өсөлт

42.3%

Дундаж зээлийн хэмжээ

1.6 сая төгрөг

Харилцагч

4.6 сая

Хүртээмжтэй байдал

Зээлийн ББСБ

93.0%

7.0%

Зөвхөн гадаад валютын
арилжааны ББСБ

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Нийт орлого

184.4

тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Z индекс

23.0

Чанаргүй зээлийн нийт
зээлд эзлэх хувь

6.5%

Бодлого зохицуулалт

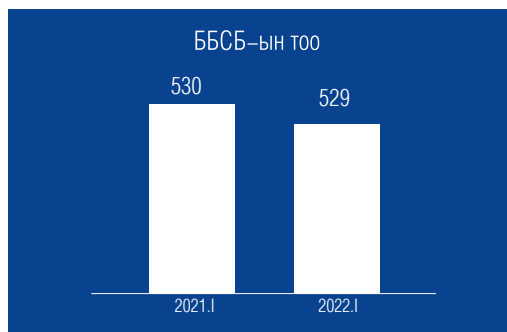

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд Санхүүгийн зохицуулах хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр 529 банк бус санхүүгийн байгууллага /ББСБ/ үйл ажиллагаа явуулав. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 1–ээр буурсан.

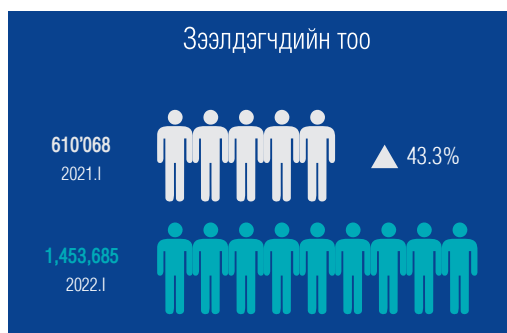

Нийт ББСБ-уудын 5.3 хувь нь гадаадын хөрөнгө оруулалтаар, 94.7 хувь нь үндэсний хөрөнгө оруулалттай байна.

ББСБ-УУДЫН ХӨРӨНГӨ

2022 оны 1 дүгээр улиралд ББСБ-уудын нийт хөрөнгийн хэмжээ 3.0 их наяд төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 883.7 тэрбум төгрөгөөр буюу 42.3 хувиар, 2018 оны 1 дүгээр улирлаас 284.0 хувиар өсжээ.

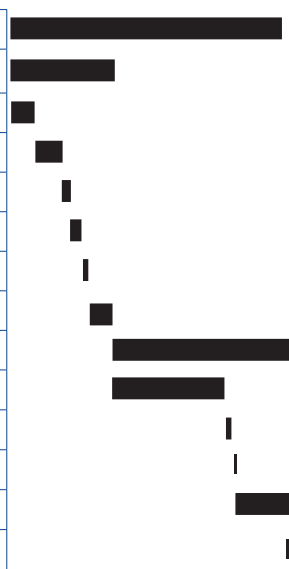
ББСБ-уудын активын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

Нийт хөрөнгийн дүн	2,972.8	100.0%
Эргэлтийн хөрөнгө	2,874.6	96.7%
Мөнгөн хөрөнгө	374.2	12.6%
Зээл /цэврээр/	2,176.1	73.2%
Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт /цэврээр/	19.8	0.7%
Факторингийн тооцооны авлага /цэврээр/	9.0	0.3%
Өмчлөх бусад үл хөдлөх болон өмчлөх бусад хөрөнгө /цэврээр/	16.3	0.5%
Бусад хөрөнгө	276.4	9.3%
Эргэлтийн бус хөрөнгө	98.3	3.3%

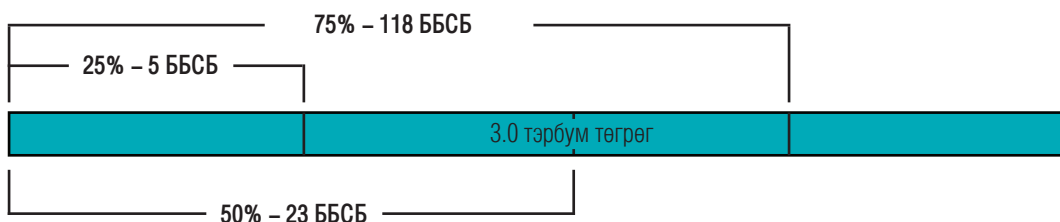
ББСБ-уудын пассивын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

Нийт өр төлбөр ба өөрийн хөрөнгийн дүн	2,972.8	100.0%
Өр төлбөр	1,108.5	37.3%
Санхүүгийн эх үүсвэр	280.4	9.4%
Дотоод, гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад төлөх өглөг	358.5	12.1%
Бусад эх үүсвэр	57.4	1.9%
ББСБ-аас гаргасан өрийн бичиг	184.5	6.2%
Төслийн зээлийн санхүүжилт	23.9	0.8%
Бусад өр төлбөр	203.8	6.9%
Эздийн өмч	1,864.3	62.7%
Хувьцаат капитал	1,164.6	39.2%
Бусад өмч	40.0	1.3%
Сангууд	1.2	0.0%
Хуримтлагдсан ашиг/ алдагдал	587.7	19.8%
Хоёрдогч өглөг	70.9	2.4%

Зах зээлд эзлэх хувь хэмжээ буюу нийт хөрөнгөд эзлэх хувиар нь харвал салбарын нийт хөрөнгийн

- 25 хувийг хамгийн их хөрөнгө бүхий 5 ББСБ;
- 50 хувийг хамгийн их хөрөнгө бүхий 23 ББСБ;
- 75 хувийг хамгийн их хөрөнгө бүхий 118 ББСБ эзэлж байна.

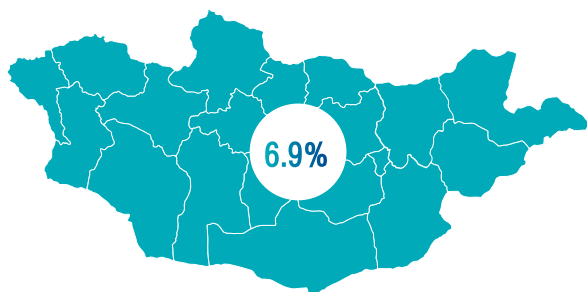
	ББСБ–ын тоо		Нийт хөрөнгө		Нийт зээл		Зээлийн багцад эзлэх чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	Харилцагчдын тоо	
	Тоо	%	Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Хэмжээ /тэрбум төг/	%		Тоо	%
Топ 25 %	5	0.9%	760.7	25.6%	649.0	28.3%	3.3%	208,365	4.5%
Топ 50 %	23	4.3%	1,486.5	50.0%	1,232.4	53.7%	3.8%	3,815,228	82.1%
Топ 75 %	118	22.3%	2,227.6	74.9%	1,794.5	78.2%	5.5%	4,568,332	98.3%
НИЙТ	529	100.0%	2,972.8	100.0%	1,293.6	100.0%	6.5%	4,645,134	100.0%

Банк бус санхүүгийн салбарын нийт хөрөнгийн 25, 50 болон 75 хувийг бүрдүүлж буй ББСБ–уудын зээлийн үлдэгдэл салбарын нийт зээлийн үлдэгдлийн 28.3, 53.7, болон 78.2 хувийг тус тус эзэлж байна. Нийт хөрөнгө болон нийт зээлийн үлдэгдлийн эзлэх хувь ойролцоо хэдий ч нийт зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь харгалзан 3.3, 3.8 болон 5.5 хувьтай байна. Өөрөөр хэлбэл салбарт эзлэх хэмжээ их ББСБ–уудын зээлийн чанар салбарын дундажтай харьцуулахад сайн байна.

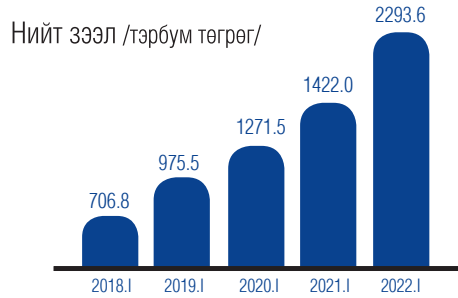
Салбарын нийт хөрөнгийн 50 хувийг бүрдүүлж буй 23 ББСБ–уудын зарим нь үйл ажиллагаандаа технологийн дэвшлийг ашиглан, хүртээмжтэй байдлаар үйлчилгээг үзүүлдэг. Нийт үйлчлүүлэгчдийн 82.1 хувь нь зөвхөн эдгээр ББСБ–уудын харилцагчид болно.

	ББСБ–ын тоо	Нийт хөрөнгө		Нийт зээл		Харилцагчдын тоо	
		Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Тоо	%
Дотоодын хөрөнгө оруулалт бүхий	501	2,560.9	86.1%	1,956.2	85.3%	4,528,722	97.5%
Гадаадын хөрөнгө оруулалт бүхий	28	412.0	13.9%	337.4	14.7%	116,412	2.5%

Нийт гадаад хөрөнгө оруулалт бүхий ББСБ–уудын 42.9 хувь буюу 12 нь Япон улсын, 25.0 хувь буюу 7 нь БНСУ–ын, 3 нь АНУ–ын, 2 нь Их Британи улсын, үлдсэн нь Малайз, Хонг Конг зэрэг бусад улсын хөрөнгө оруулалттай байна. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай ББСБ–уудын хувьд хэдийгээр салбарын нийт хөрөнгийн 13.9 хувийг эзэмшдэг бөгөөд нийт харилцагчдын 2.5 хувьд үйлчилгээ үзүүлдэг байна.

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар ББСБ–уудын нийт хөрөнгө Монгол Улсын ДНБ–ий 6.9 хувьтай тэнцэхүйц хэмжээнд байна.

НИЙТ ЗЭЭЛ

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар салбарын нийт зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 61.3 хувиар буюу 871.6 тэрбум төгрөгөөр, 2018 оны мөн үеэс 224.5 хувиар буюу 1.6 их наяд төгрөгөөр өссөн дүнтэй байна.

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар нийт зээлийн үлдэгдлийн 96.7 хувийг төгрөгөөр олгосон зээл, үлдсэн 3.3 хувийг валютаар олгосон зээл эзлэж байна.

96.7% ₮

ХЭВИЙН

+4.5% 90.0%

ХУГАЦАА ХЭТЭРСЭН

-3.7% 3.5%

ЧАНАРГҮЙ

-3.8% 6.5%

1,158.2 тэрбум төгрөг | Олгосон зээл

Төлөгдсөн зээл | 865.3 тэрбум төгрөг

Бөөний болон жижиглэн худалдаа

9.5% 9.4%

Барилга

3.5% 3.3%

Уул, уурхайн олборлолт

1.1% 1.0%

Машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ

2.8% 3.1%

Байр сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйлчилгээ

2.1% 1.9%

Боловсруулах үйлдвэр

0.9% 1.1%

Хөдөө аж, ахуй

0.5% 0.6%

Бусад

79.6% 79.6%

88.1%

ЗЭЭЛИЙН ҮЛДЭГДЭЛ

93.1%

ОЛГОСОН ЗЭЭЛ

93.5%

ТӨЛӨГДСӨН ЗЭЭЛ

11.9%

6.9%

6.5%

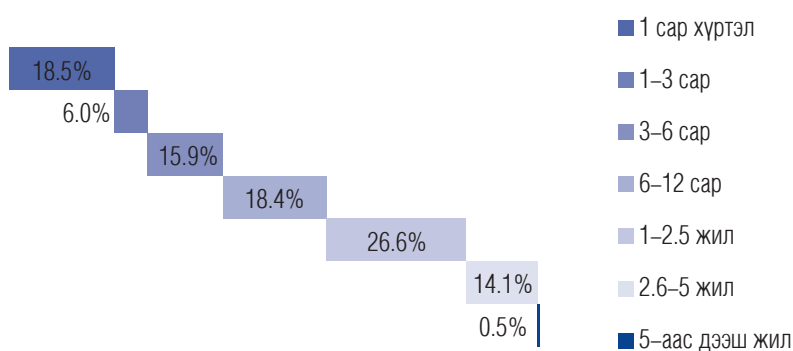
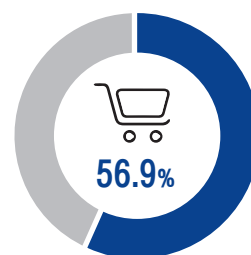
2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар нийт зээлийн үлдэгдлийн 88.1 хувь нь иргэнд олгосон, 11.9 хувь нь хуулийн этгээдэд олгосон зээлийн үлдэгдэл байна.

Олгосон зээл

Төлөгдсөн зээл

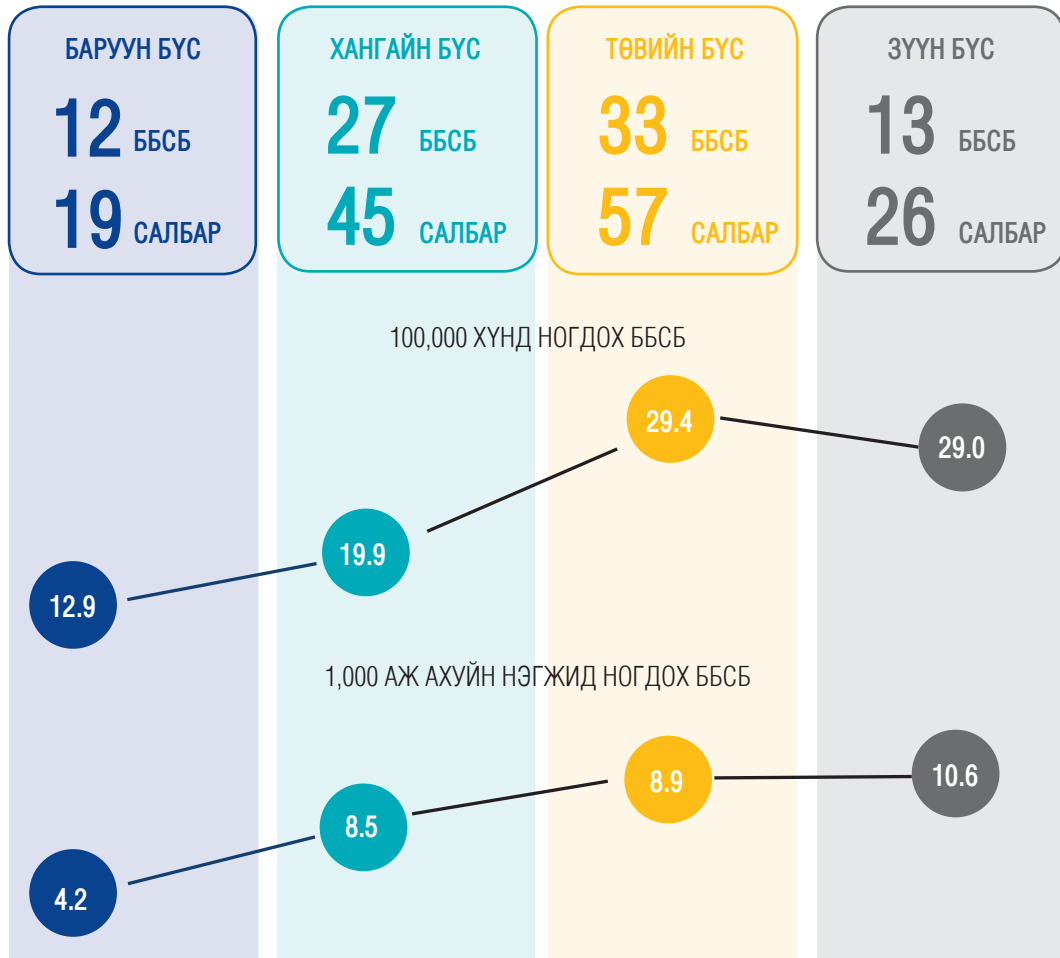
2022 оны 1 дүгээр улиралд нийт олгосон зээлийн 53.8 хувь, төлөгдсөн зээлийн 56.9 хувийг хэрэглээний зориулалттай зээл бүрдүүлж байна.

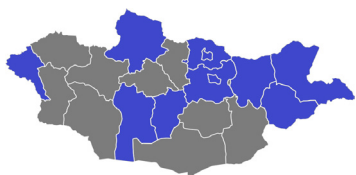

2022 оны 1 дүгээр улиралд ББСБ-уудын олгосон зээлийн 26.6 хувийг 1-2.5 жилийн хугацаатай олгосон зээл, 18.5 хувийг 1 сар хүртэлх хугацаатай олгосон зээл, 18.4 хувийг 6-12 сарын хугацаатай олгосон зээл бүрдүүлж байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

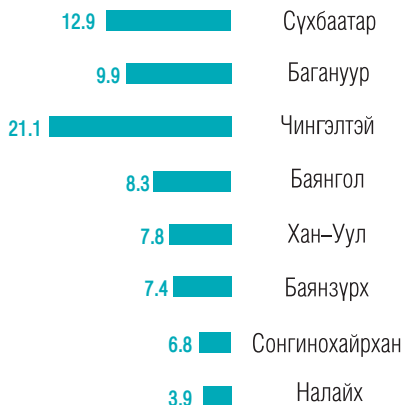
Улсын хэмжээнд тусгай зөвшөөрлийн дагуу үйл ажиллагаа эрхэлж буй 529 ББСБ нийт 393 салбартай. ББСБ-ын байршлыг зураглалаар харуулбал дийлэнх буюу 83.9 хувь нь Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

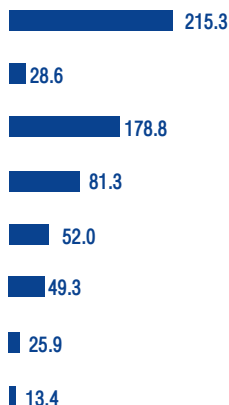

Олон улсын санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг (AFI)-ээс санхүүгийн хүртээмжийг тооцоход сонголттой байдлын үзүүлэлт болох дор хаяж 3 санхүүгийн байгууллага бүхий засаг захиргааны нэгжийн хувийг тооцохыг зөвлөсөн байдаг. Нийт 21 аймгийн 57.1 хувь буюу 12 аймагт 3 буюу түүнээс дээш тооны ББСБ байна.

1 000 аж ахуйн нэгжид ногдох

100 000 хүн амд ногдох

Улаанбаатарт үйл ажиллагаа эрхэлж буй 444 ББСБ-ын 33.6 хувь нь Сүхбаатар дүүрэгт, 28.4 хувь нь Чингэлтэй дүүрэгт, 16.4 хувь нь Баянгол дүүрэгт, 11.3 хувь нь Баянзүрх дүүрэгт, 7.9 хувь нь Хан-Уул дүүрэгт, 2.3 хувь нь Сонгинохайрхан дүүрэгт, 0.2 хувь нь Багануур дүүрэгт тус тус байршилтай байна.

ББСБ-УУДЫН ХҮРТЭЭМЖ, ГАЗАРЗҮЙН БАЙРШЛААР

- Монгол Улсын хэмжээнд 18–64 насны 100,000 иргэнд 47 ББСБ, 1,000 аж ахуйн нэгжид 10 ББСБ ногдож байна.
- Орон нутгийн хэмжээнд уг харьцаанууд нь 22, 8 байгаа бөгөөд бүс нутгийн хувьд Төвийн бүс 100,000 иргэнд 29, 1000 аж ахуйн нэгжид 9 ББСБ ногдож байгаагаар ББСБ-ын хүртээмжээр тэргүүлж байна.
- Улаанбаатар хотын хувьд 100,000 иргэнд 76, 1000 аж ахуйн нэгжид 10 ББСБ ногдож байгаа нь хөдөө орон нутгаас хүртээмж сайтай байгааг харуулж байна.

Улсын хэмжээнд
100,000 хүнд

47
ББСБ

1,000 аж
ахуйн нэгжид

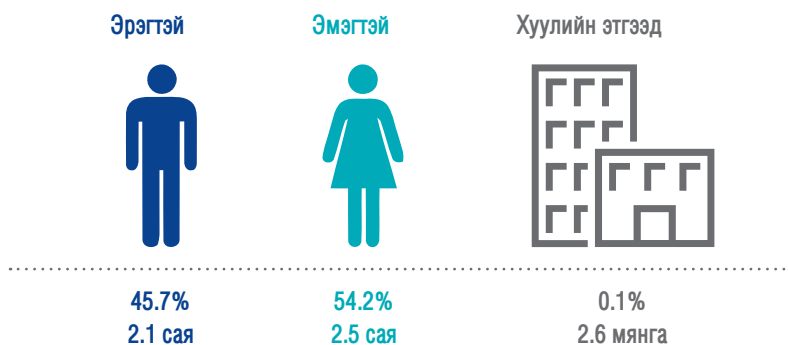
31
ББСБ

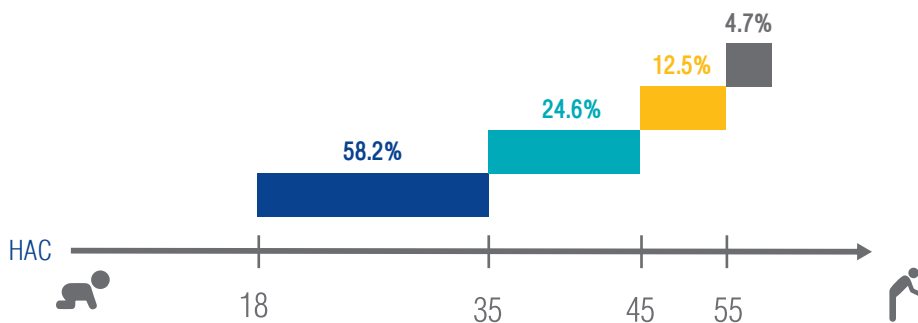
ДУНДАЖ ЗЭЭЛ

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд Монгол Улсын хэмжээнд ББСБ-аас нэг зээлдэгч дунджаар 1.6 сая төгрөгийн зээл авсан бол орон нутагт энэхүү үзүүлэлт 2.7 сая төгрөг байна.
- Харин уг үзүүлэлт өмнөх оны мөн үед улсын хэмжээнд 2.3 сая төгрөг байсан ба тайлант улиралд ББСБ-аас зээл авсан нэг зээлдэгчид ногдох зээлийн дундаж хэмжээ 30.4 хувиар буурчээ. Энэхүү бууралт нь зээлдэгчдийн тооны өсөлт зээлийн өсөлтөөс өндөр байгаатай холбоотой.
- Нийт зээлдэгчдийн тоо 1,453.7 мянга байгаа нь давхардсан тоогоор хөдөлмөрийн насны буюу 18–64 насны 100 хүн тутмын 75 нь ББСБ-аас зээлтэй байна гэсэн үг юм.

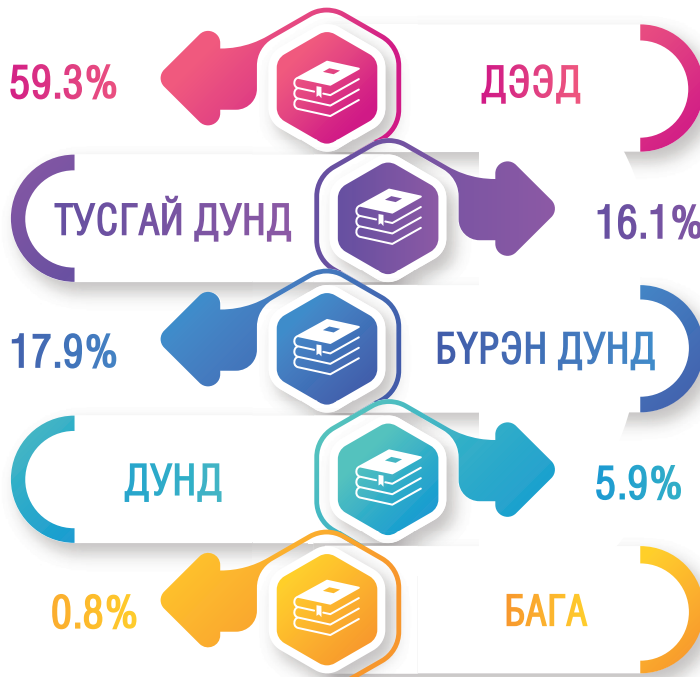
ББСБ-ын харилцагчид

ББСБ-ын зээлдэгчид /насны бүлгээр/

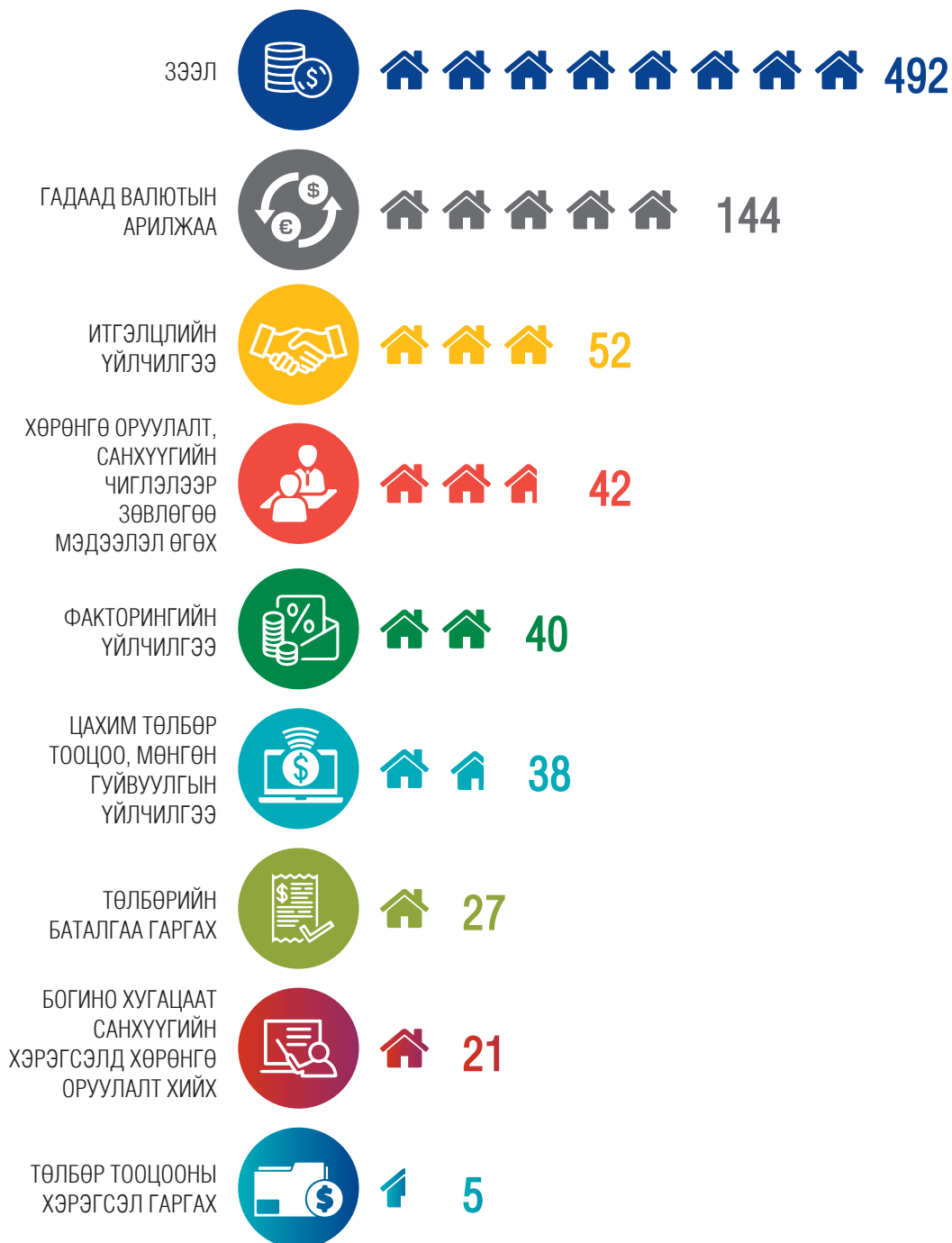

ББСБ-ын зээлдэгчид /боловсролын түвшнээр/

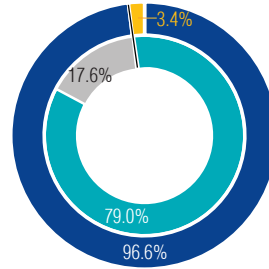
БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ББСБ-ЫН ТОО, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨРЛӨӨР /ДАВХАРДСАН ТООГООР/

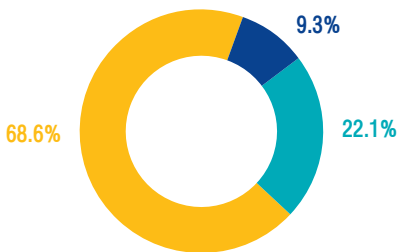

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО

- 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар ББСБ-уудын нийт орлого 184.4 тэрбум төгрөгт хүрэв.
- Нийт орлогын 96.6 хувийг үндсэн үйл ажиллагааны орлого буюу хүүгийн болон хүүгийн бус орлого бүрдүүлж байна. Үүнээс нийт орлогын 79.0 хувь буюу 145.6 тэрбум төгрөгийг хүүгийн орлого, 21.0 хувь нь буюу 32.4 тэрбум төгрөгийг хүүгийн бус орлого бүрдүүлж байна.

- Хүүгийн орлого
- Хүүгийн бус орлого
- Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого

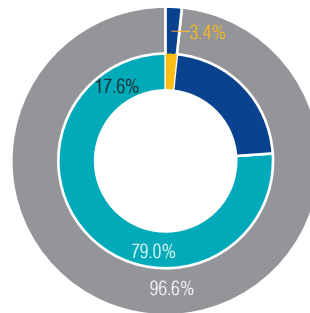
- Арилжааны орлого
- Гадаад валютын ханшийн тэгшитгэлийн орлого
- Санхүүгийн үйлчилгээний орлого

ХҮҮГИЙН БУС ОРЛОГЫН ЗАДАРГАА

- Хүүгийн бус орлогын 68.6 хувийг санхүүгийн үйлчилгээний орлог, шимтгэлийн орлого, 22.1 хувийг гадаад валютын ханшийн тэгшитгэлийн орлого, 9.3 хувийг арилжааны орлого тус тус бүрдүүлж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ

- Нийт зардал 105.8 тэрбум төгрөгт хүрсэн ба зардлын 98.3 хувийг үндсэн үйл ажиллагааны зардал буюу хүүгийн болон хүүгийн бус зардал бүрдүүлж байна. Үүнээс нийт зардлын 63.0 хувь буюу 66.7 тэрбум төгрөгийг хүүгийн бус зардал, 18.5 хувь нь буюу 19.5 тэрбум төгрөгийг хүүгийн зардал бүрдүүлж байна.

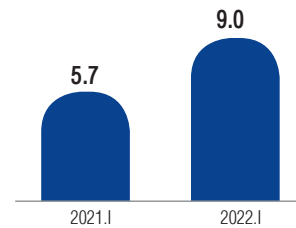

- Хүүгийн зардал
- Хүүгийн бус зардал
- Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний эрсдэлтэй холбоотой гарах зардал буюу болзошгүй эрсдэлийн зардлын хувьд нийт 10.8 тэрбум төгрөг ба үүний 88.5 хувийг зээлийн эрсдэлийн зардал, 8.9 хувийг өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгийн эрсдэлийн зардал, 2.6 хувийг авлагын эрсдэлийн зардал тус тус бүрдүүлж байна.

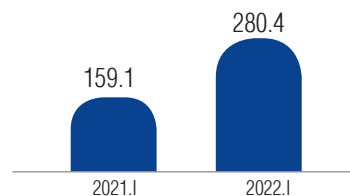
- Факторингийн үйлчилгээ гэдэг нь зээлдүүлэгч буюу үүрэг гүйцэтгүүлэгчээс мөнгөн төлбөрийн үүргийг шаардах эрхээ гуравдагч этгээдэд бүхэлд нь худалдах, энэхүү эрхийг хүлээн авагч нь эрхээ хэрэгжүүлэх болон үүсэн гарах үр дагаврыг бүхэлд нь хариуцах үйл ажиллагааг хэлдэг. 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар салбарын хэмжээнд нийт 9.0 тэрбум төгрөгийн факторингийн цэвэр авлага бүртгэгдсэн.

Факторингийн үйлчилгээний цэвэр авлага /тэрбум төгрөг/

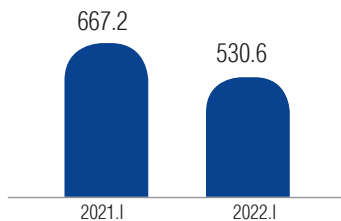

- Салбарын хэмжээнд нийт 52 ББСБ итгэлцлийн үйлчилгээг эрхэлж байна.
- Тэдгээрийн үзүүлсэн итгэлцлийн үйлчилгээний нийт өглөг 280.4 тэрбум төгрөг байгаа ба өмнөх оны мөн үеэс 76.2 хувиар өслөө.

Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг /тэрбум төгрөг/

Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний орлого /тэрбум төгрөг/

- 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар ББСБ-ууд мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээнээс нийт 530.6 сая төгрөгийн орлогыг олжээ. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 136.6 сая төгрөгөөр буурсан үзүүлэлт юм.
- Салбарын хэмжээнд нийт 38 ББСБ уг үйлчилгээг эрхлэх тусгай зөвшөөрөл эзэмшиж байгаагаас тайлант улиралд 10 ББСБ нь уг үйлчилгээнээс орлого олсон байна.

ХУДАЛДСАН, ХУДАЛДАН АВСАН ВАЛЮТЫН МЭДЭЭ

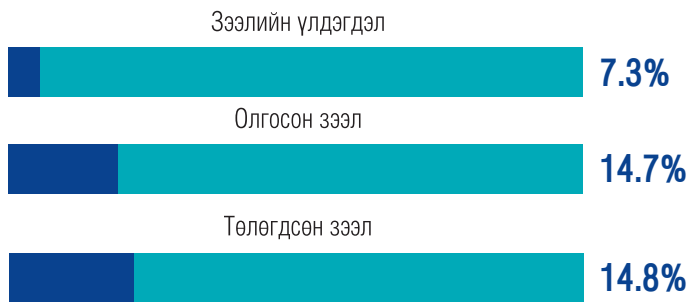
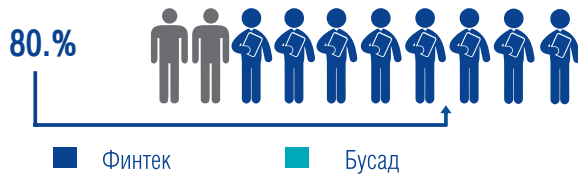
2022 оны 1 дүгээр улиралд ББСБ-ууд нийт 2.6 тэрбум төгрөгийн валют худалдан авч, 2.5 тэрбум төгрөгийн валютыг худалдсан байна. Худалдаж авсан валютын 74.6 хувийг, худалдсан валютын 74.0 хувийг АНУ-ын доллар бүрдүүлж байна.

ВАЛЮТЫН НЭР	Худалдаж авсан	Худалдсан
	Дүн /тэрбум төгрөг/	Дүн /тэрбум төгрөг/
АНУ-ЫН ДОЛЛАР	28.8	29.5
БНХАУ-ЫН ЮАНЬ	229.2	227.6
ОХУ-ЫН РУБЛЬ	198.9	193.9
ЯПОНЫ ИЕН	200.8	191.6
БНСУ-ЫН ВОН	1952.8	1873.6
БУСАД	1.2	1.2

- Салбарын нийт харилцагчдын 92.7 хувь нь эдгээр ББСБ-ын харилцагчид буюу технологид суурилсан зээлийн үйлчилгээг хүртэх боломжтой байна.
- Нийт зээлдэгчдийн 80.0 хувь нь финтек зээлдэгч буюу технологи ашиглаж зээл авч байгаа бөгөөд тус зээл нь нийт зээлийн дүнгийн 15.5 хувийг эзэлж байна. Иймд иргэдийн гар утас буюу аппликэйшн ашиглаж зээл авч буй хэсэг хэрэглээний бага дүнтэй зээл олон тоогоор авах үзэгдэл гэж хэлж болно.

- 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар санхүүгийн үйлчилгээнд технологийн дэвшил ашиглаж буй ББСБ-уудын зээлийн үлдэгдлийн 93.2 хувийг хэвийн зээл, 2.7 хувийг хугацаа хэтэрсэн зээл, 4.1 хувийг чанаргүй зээлийн үлдэгдэл бүрдүүлээ.

93.2% Хэвийн

2.7% Хугацаа хэтэрсэн зээл

4.1% Чанаргүй

Зөвхөн технологид суурилсан зээл олгодог ББСБ-уудын хувьд салбарын нийт зээлийн үлдэгдэлд бага хувь эзэлж байгаа ч олгосон болон төлөгдсөн зээлд эзлэх хувиас харахад эдгээр ББСБ-уудын зээлийн эргэлт сайтай байгаа нь харагдаж байна.

	Нийт зээл		Зээлдэгчийн тоо		1 зээлдэгчид ногдох дундаж зээлийн хэмжээ /мян. төгрөг/
	Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Тоо	%	
Финтек	354.5	15.5%	1,162,768	80.0%	304.9
Уламжлалт	1,939.1	84.5%	290,917	20.0%	6,665.4
НИЙТ	2,293.6	100.0%	1,453,685.00	100.0%	6,970.3

НОГООН ЗЭЭЛ

529 ББСБ

20

Ногоон зээл гаргасан ББСБ

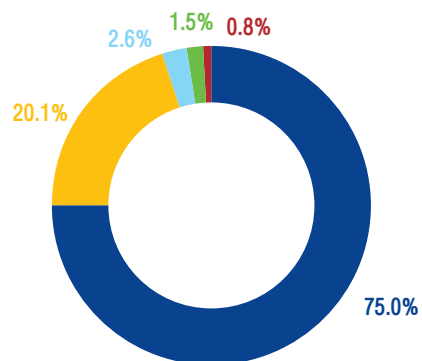
Зөвхөн технологид суурилсан зээл олгодог ББСБ-уудын хувьд салбарын нийт зээлийн үлдэгдэлд бага хувь эзэлж байгаа ч олгосон болон төлөгдсөн зээлд эзлэх хувиас харахад эдгээр ББСБ-уудын зээлийн эргэлт сайтай байгаа нь харагдаж байна.

■ Ногоон зээлийн дүн /сая төгрөг/ ○ Зээл олгосон ББСБ-ын тоо

НОГООН ЗЭЭЛИЙГ ГАРГАСАН ТӨРЛИЙН ХУВИАР

- Карбон бага тээвэр
- Ногоон барилга
- Эрчим хүчний хэмнэлт
- Тогтвортой хөдөө аж ахуй, газар ашиглалт, ой болон эко аялал жуулчлал
- Бага бохирдуулагч эрчим хүч
- Тогтвортой ус, хагядлын хэрэглээ

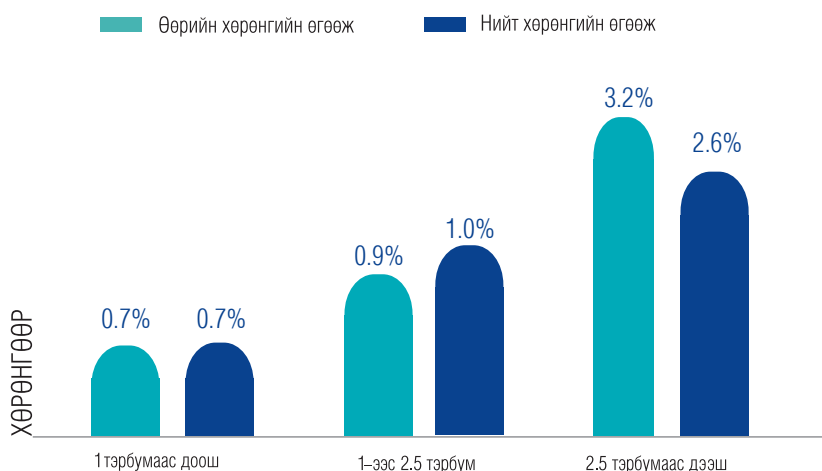
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

	<1%	<5%	<10%	>10%
Өөрийн хөрөнгийн өгөөж /ROE/	39.3%*	39.3%	16.8%	4.7%
Нийт хөрөнгийн өгөөж /ROA/	40.6%	43.7%	13.6%	2.3%

ROE болон ROA-ийн харгалзах интервал дахь ББСБ-ын тоо /хувиар/

(*) Жишээ нь: Нийт ББСБ-уудын 39.3 хувь нь 1 хувиас доош өөрийн хөрөнгийн өгөөжтэй ажиллаж байна

НИЙТ БОЛОН ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖИЙН ХАРЬЦАА /ХӨРӨНГИЙН АНГИЛЛААР/

ББСБ-уудын нийт болон өөрийн хөрөнгийн өгөөжийг хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн ангиллаар харахад 1.0 тэрбум төгрөгөөс доош хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй ББСБ-уудын тал хувь нь 0.7 хувиас бага нийт хөрөнгийн өгөөжтэй, 1.0–2.5 тэрбум төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй ББСБ-уудын тал хувь нь 0.9 хувиас бага нийт хөрөнгийн өгөөжтэй, 2.5 тэрбум төгрөгөөс дээш хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй ББСБ-уудын тал хувь нь 2.6 хувиас бага нийт хөрөнгийн өгөөжтэй байна. Өөрийн хөрөнгийн өгөөжийн хувьд холбогдох утгууд нь харгалзан 0.7, 1 болон 3.2 хувьтай байна.

ЗАРДАЛ, ОРЛОГЫН ХАРЬЦАА

ББСБ-ууд нэг төгрөгийн орлого олохын тулд дунджаар хэдэн төгрөгийн зардал гаргаж буйг тооцдог харьцаа болох зардал, орлогын харьцаа тайлант улиралд 57.4 хувь гарсан нь өмнөх оны мөн үеэс 12 нэгжээр өсжээ. Өөрөөр хэлбэл ББСБ-ууд 100.0 төгрөгийн орлого олохын тулд дунджаар 57.4 төгрөгийн зардал гаргаж байна гэсэн үг юм.

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

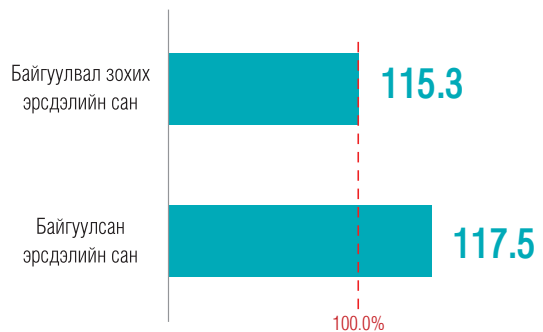
- o AFI буюу “Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг”-ээс санхүүгийн хүртээмж болон санхүүгийн тогтвортой байдлыг тодорхойлох зөвлөмж зааврын дагуу банк бус санхүүгийн байгууллагуудын дараах 4 үзүүлэлтийг тооцож байна. Үүнд:

ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН САНГИЙН ХАРЬЦАА

- o Тайлант улиралд уг харьцаа 101.9 хувь гарч байгуулбал зохих эрсдэлийн санг бүрдүүлж чадсан бөгөөд эрсдэлийг 101.9 хувиар нөхөх чадамжтайг харуулжээ.
- o Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 0.3 нэгжээр буурсан үзүүлэлт юм.

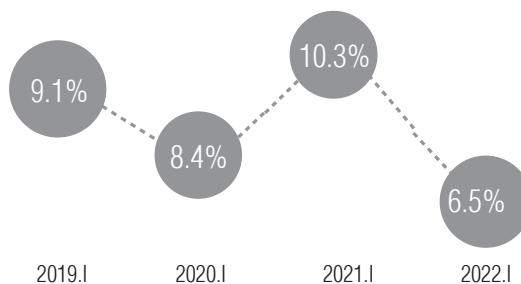
101.9%

Тэрбум төгрөг

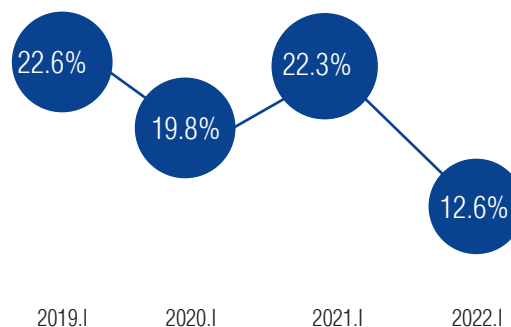
ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛИЙН ХУВЬ

Тайлант улиралд чанаргүй зээлийн хэмжээ 149.0 тэрбум төгрөгт хүрч чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь 6.5 хувь болж өслөө. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 3.8 нэгжээр буурсан байна.

ХӨРВӨХ ЧАДВАРЫН ХАРЬЦАА

- Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийг нийт хөрөнгөд харьцуулсан харьцаа буюу хөрвөх чадвар тайлант улиралд 12.6 хувь болжээ.
- 2022 оны 1 дүгээр улиралд хөрөнгийн өсөлт 42.3 хувиар өссөн хэдий ч мөнгөн хөрөнгийн өсөлт 19.7 хувиар буурсан нь хөрвөх чадварын өсөлтийг өмнөх оны мөн үеэс 9.7 пунктээр буурах нөлөөг үзүүлж байна.

Z ИНДЕКС

Z индекс нь ББСБ-ын дампуурах магадлалыг харуулдаг ба активын өгөөж болон өөрийн хөрөнгийн харьцааны нийлбэрийг активын өгөөжийн хэлбэлзэлд харьцуулж тооцдог. Z индексийн утга ашигт ажиллагаа болон өөрийн хөрөнгийн хөшүүрэг өндөр байх үед их гарах ба өгөөжийн хэлбэлзэл ихтэй үед буюу орлогын тодорхойгүй байдал их үед бага гарна. Өөрөөр хэлбэл индексийн их утга нь эрсдэл багатай, тогтвортой байдлыг илэрхийлдэг. 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар банк бус санхүүгийн салбарын Z индекс өмнөх оны мөн үеэс 4.8 нэгжээр буурсан үзүүлэлттэй байна.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ГАДААД ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

Санхүүгийн зохицуулах хороо нь ББСБ–ын салбарын бодлого зохицуулалтын чиглэлээр дараах олон улсын байгууллага, холбоодтой хамтран ажиллаж байна:

- Азийн хөгжлийн банкаас хэрэгжүүлэх гэж буй “Дижитал санхүүгийн бүтээгдэхүүн, бизнесийн загварыг дэмжих” төслийн хүрээнд ББСБ–ын газраас холбогдох саналыг хүргүүлэн ажиллаж байна.
- Санхүүгийн зохицуулах хороо, Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банк, Эдийн засгийн бодлого, өрсөлдөх чадвар судалгааны төвтэй хамтран “Бичил санхүүгийн зах зээлд хүйсийн тэгш оролцоог дэмжих зорилготой хамтын ажиллагааны төлөвлөгөө”–г боловсруулав.
- Тогтвортой санхүүжилтийн холбоо /ТоС/ ББСБ–уудын Тогтвортой санхүүгийн тогтолцооны талаарх одоогийн ойлголт, мэдээллийг үнэлэх, тэдгээрийн зээл олгох үйл ажиллагаанд учирж болзошгүй Байгаль орчин нийгмийн эрсдэлийн хүчин зүйлүүдийг тодорхойлох судалгааг Санхүүгийн зохицуулах хороотой хамтран ажиллаж, судалгааны дараагийн алхам болох үнэлгээний хөндлөнгийн баталгаажуулалтыг ТоС Холбооны ажлын алба, Санхүүгийн зохицуулах хорооноос холбогдох мэргэжилтнүүд ББСБ–уудтай ярилцлага хийж, Санхүүгийн байгууллагуудад зориулсан жишиг байгаль орчин нийгэм засаглалын удирдлага (БОНЗУ)–ын журмын төслийг боловсруулав.
- Олон Улсын Санхүүгийн Корпорацийн зүгээс Санхүүгийн зохицуулах хороо, ТоС холбоо болон бусад гол оролцогч талуудтай хамтран Ногоон санхүүжилтийн зах зээлийг хөгжүүлэх төсөл, Нийлүүлэлтийн сүлжээний санхүүжилтийн зах зээлийг хөгжүүлэх төслийн хүрээнд 2022 онд авч хэрэгжүүлэх, арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулав.
- Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг (AFI)–ийн “Хүртээмжтэй ногоон санхүүжилт” ажлын хэсэгт ажиллаж, онлайн хурал, гишүүдэд зориулсан онлайн семинарт тухай бүр оролцож байна.

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- ББСБ-ын салбарт мөрдөгдөх дүрэм, журмуудыг хууль тогтоомжид нийцүүлэн шинээр боловсруулах, шинэчлэх, нэмэлт өөрчлөлт оруулах арга хэмжээний хүрээнд дараах хууль, дүрэм журмуудыг шинэчлэн Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд бүртгүүлэв.
- Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 02 дугаар сарын 23-ны өдрийн 01 дүгээр хуралдааны тэмдэглэлээр ББСБ-уудаас хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх хүсэлтийг хүлээн авах хугацааг 2022 оны 3 дугаар сарын 30-ны өдрийг хүртэл хугацаанд сунгасан байна.
- “Банк бус санхүүгийн зээлийн үйл ажиллагааны журам”-ыг боловсруулж, 2022 оны 4 дүгээр сарын 06-ны өдрийн Санхүүгийн зохицуулах хорооны хуралдаанаар хэлэлцүүлэн, 160 дугаар тогтоолоор баталсан ба Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн санд 2022 оны 4 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 5807 дугаарт бүртгэсэн.
- Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж 2022 оны 4 дүгээр сарын 20-ны өдөр Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн М.Оюунчимэгийн УИХ-03/3693 тоот албан бичгээр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэв.

“Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай” хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.4 дэх заалтын хэрэгжилт

- 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.4-т заасны дагуу 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг хөндлөнгийн аудитаар баталгаажуулах үүргийг 76.9 хувь буюу 407 ББСБ, нийтэд мэдээлэх үүргийг 378 ББСБ хэрэгжүүлсэн байна.

“Зээлийн мэдээллийн тухай” хуулийн хэрэгжилт

- Зээлийн мэдээллийн тухай хуульд заасны дагуу зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх байгууллагууд Монголбанкны зээлийн мэдээллийн сантай хамтран ажиллах гэрээг байгуулан зээлдэгчийн талаарх мэдээлэл, лавлагааг зээлийн үйл ажиллагаандаа авч ашиглах үүрэгтэй. Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2020 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдрийн А-57 дугаар тушаалаар “Монголбанкны зээлийн мэдээллийн сангийн журам”-ыг шинэчлэн

баталсантай холбоотойгоор Монголбанкнаас мэдээлэл нийлүүлэгч байгууллагуудтай хамтран ажиллах гэрээг нэгдсэн журмаар шинэчлэн байгуулах ажлыг зохион байгуулж, тайлант улиралд зээлийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй 492 ББСБ-ын 93.5 хувь буюу 460 ББСБ гэрээгээ шинэчлэн байгуулсан байна.

“Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай” хуулийн хэрэгжилт

- Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1–д “Энэ хуулийн 4.1–д заасан этгээд 20.0 сая төгрөг, түүнээс дээш үнийн дүнтэй бэлэн мөнгөний болон гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээний тухай мэдээллийг гүйлгээ хийгдсэнээс хойш ажлын таван өдрийн дотор батлагдсан маягт, журмын дагуу Санхүүгийн мэдээллийн албанд мэдээлэх үүрэгтэй.” гэж заасны дагуу нэр бүхий 101 ББСБ, 3,366 удаагийн тохиолдлоор, 395.1 тэрбум төгрөгийг, 7.2–т “Хөрөнгө, гүйлгээ, гүйлгээ хийх оролдлогыг мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй, эсхүл гэмт хэрэг үйлдэж олсон хөрөнгө, орлоготой холбоотой гэж сэжиглэсэн, эсхүл мэдсэн бол энэ хуулийн 4.1–д заасан этгээд энэ тухай 24 цагийн дотор сэжигтэй гүйлгээний тухай батлагдсан маягт, журмын дагуу Санхүүгийн мэдээллийн албанд мэдээлнэ.” гэж заасны дагуу нэр бүхий 3 ББСБ, 8 удаагийн тохиолдлоор, 234.3 сая төгрөгийг Монголбанкны Санхүүгийн мэдээллийн албанд тус тус мэдээлж, хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлсэн байна.

“Зохицуулалтын үйлчилгээний хөлсний хэмжээг тогтоох, төвлөрүүлэх журам”-ын хэрэгжилт

- 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар ББСБ–ууд нийт 1.3 тэрбум төгрөгийн зохицуулалт үйлчилгээний хөлс төлөхөөс 396 ББСБ 970.3 сая төгрөгийн зохицуулалтын үйлчилгээний хөлсийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны холбогдох дансанд төвлөрүүлсэн байна.

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШОО

Нийт хөрөнгө

291.3 тэрбум төгрөг

Хөрөнгийн өсөлт **4.4%**

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Нийт салбар **64**

Нийт гишүүдийн

40.6%

дээд боловсролтой

Хүртээмжтэй байдал

Хэрэглээ болон түүнтэй
холбогдох бусад
зориулалтаар олгогдсон
зээл

77.2%

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Цэвэр ашиг

3.2

тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Нийт зээлд эзлэх чанаргүй
зээлийн хувь

3.2%

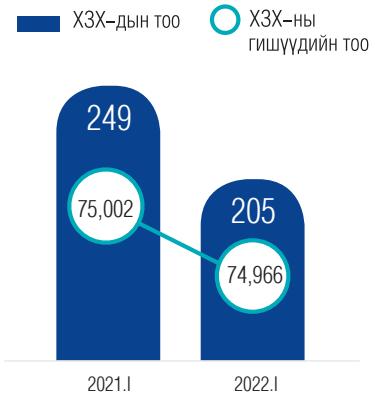
Бодлого зохицуулалт

САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

ХЗХ–ДЫН ТОО БА ГИШҮҮД

- 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр үйл ажиллагаа явуулж буй ХЗХ–дын тоо өмнөх онтой харьцуулахад 44–өөр буюу 17.7 хувиар буурч 205 ХЗХ болсон.
- ХЗХ–дын гишүүдийн тоо 2021 оны 1 дүгээр улиралд 75,002 байсан бол тайлант үед 0.05 хувиар буурч 74,966 гишүүн болжээ.
- ХЗХ–дын тоо 2018 оны 1 дүгээр улиралд 288 байсан бол тайлант жилд 28.8 хувиар буурсан. Харин ХЗХ–дын гишүүдийн тоо 2018 оны 1–р улиралд 57,659 байсан бол 2022 оны 1 дүгээр улиралд 30.0 хувиар өсжээ.

АЖИЛЛАГСАД

705

ХЗХ–дын нийт ажилтнуудын тоо өмнөх оны мөн үеэс 15.0 хувиар өссөн бөгөөд түүний 71.1 хувь нь эмэгтэй ажиллагсад байна.

НИЙТ ГИШҮҮДИЙН

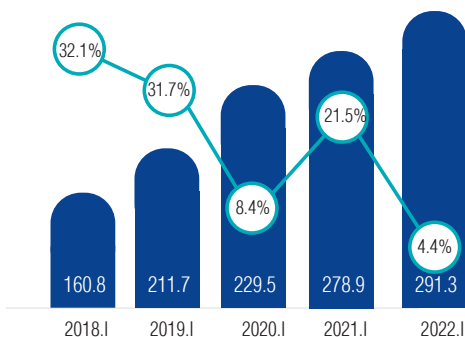
35,396

ЗЭЭЛДЭГЧ

37,296

ХАДГАЛАМЖ
ЭЗЭМШИГЧ

■ Нийт хөрөнгө /тэрбум төгрөг/ ○ Нийт хөрөнгийн өсөлт /хувь/

НИЙТ ХӨРӨНГӨ, ТҮҮНИЙ ӨСӨЛТ

- Тайлант улиралд нийт хөрөнгө өмнөх оны мөн үеэс 4.4 хувиар өсөж 291.3 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Хөрөнгийн өсөлтийн инерци өмнөх оны мөн үеэс 17.1 пунктээр буурсан.
- Тайлант үеийг 2018 оны 1 дүгээр улиралтай харьцуулахад ХЗХ–ны нийт хөрөнгийн дүн 130.5 тэрбум төгрөгөөр буюу 81.2 хувиар нэмэгдэж 291.3 тэрбум төгрөгт хүрсэн.

НИЙТ ЗЭЭЛ

219.3

ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

НИЙТ ХАДГАЛАМЖ

202.1

ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

НИЙТ ЗАХ ЗЭЭЛД ЭЗЛЭХ ХУВЬ

- 88.3 хувийг 1.0 тэрбум төгрөгөөс дээш хөрөнгөтэй 29 ХЗХ;
- 4.4 хувийг 500.0 саяас 1.0 тэрбум төгрөгийн хөрөнгөтэй 19 ХЗХ;
- 7.3 хувийг 500.0 сая төгрөгөөс доош хөрөнгөтэй 157 ХЗХ эзэлж байна.

88.3%

29 ХЗХ

4.4%
19 ХЗХ

7.3%
157 ХЗХ

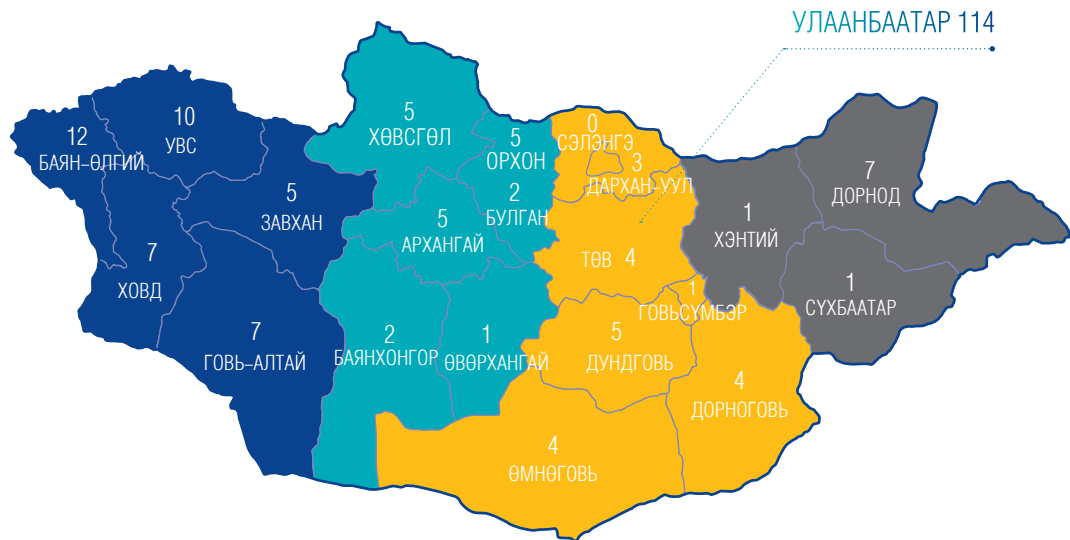
ХЗХ-дын актив болон пассивын бүтэц /тэрбум төгрөгөөр/

Нийт хөрөнгийн дүн	291.3	100.0%
Эргэлтийн хөрөнгө	280.4	96.2%
Мөнгөн хөрөнгө	51.2	17.6%
Зээл /цэврээр/	213.7	73.4%
Авлага	11.7	4.0%
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	3.0	1.0%
Өмчлөх бусад хөрөнгө /цэврээр/	0.7	0.2%
Эргэлтийн бус хөрөнгө	10.9	3.8%
Үндсэн хөрөнгө /цэврээр/	3.7	1.3%
Биет бус хөрөнгө /цэврээр/	7.2	2.5%
Хөрөнгө оруулалт ба бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	0.0	0.0%
Нийт өр төлбөр ба өөрийн хөрөнгийн дүн	291.3	100.0%
Өр төлбөр	225.6	77.5%
Хадгаламж	202.1	69.4%
Богино хугацаат зээл	3.5	1.2%
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	15.9	5.5%
Урт хугацаат өр төлбөр	4.0	1.4%
Өөрийн хөрөнгө	65.7	22.5%
Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	26.4	9.1%
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	0.2	0.1%
Хоршоологчдын өмч	39.1	13.4%

- Нийт хөрөнгийн 96.2 хувь нь эргэлтийн хөрөнгө, үлдсэн 3.8 хувь нь эргэлтийн бус хөрөнгө байна.
- Нийт хөрөнгийн 17.6 хувийг мөнгөн хөрөнгө, 73.4 хувийг зээлийн цэвэр үлдэгдэл, 4.0 хувийг авлагын үлдэгдэл бүрдүүлж байна.
- Эх үүсвэрийн хувьд нийт хөрөнгийн 77.5 хувийг өр төлбөр, 22.5 хувийг өөрийн хөрөнгө бүрдүүлж байна.

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

БАРУУН БҮС

41 ХЭХ

8 САЛБАР

ХАНГАЙН БҮС

20 ХЭХ

17 САЛБАР

ТӨВИЙН БҮС

21 ХЭХ

20 САЛБАР

ЗҮҮН БҮС

9 ХЭХ

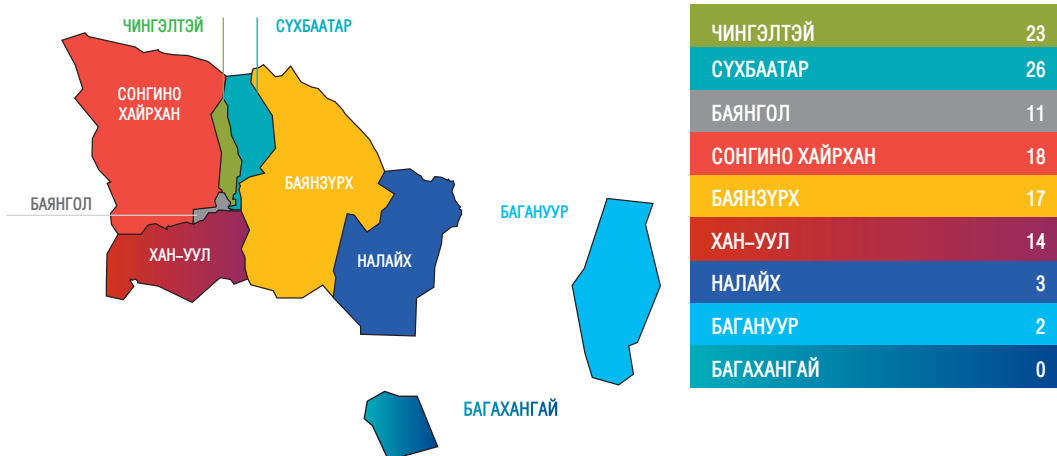
11 САЛБАР

УЛААНБААТАР

114 ХЭХ

7 САЛБАР

- Тайлант улиралд нийт 205 ХЭХ-ноос 114 ХЭХ нь Улаанбаатар хотод, 91 ХЭХ нь хөдөө, орон нутагт бүртгэлтэй байна.
- Хөдөө, орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй ХЭХ-дын 45.0 хувь нь баруун бүсэд, 6.6 хувь нь зүүн бүсэд, 22.0 хувь нь хангайн бүсэд, 26.4 хувь нь төвийн бүсэд байршжээ.
- Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй 114 ХЭХ-ны 95.6 хувь нь төвийн зургаан дүүрэгт, 4.4 хувь нь алслагдмал гурван дүүрэгт байршиж байна.

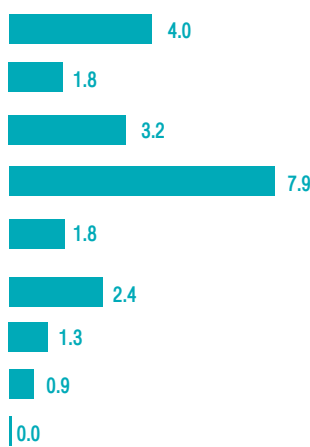

“Санхүүгийн хүртээмжийн нийгэмлэг (AFI)”-ийн Санхүүгийн хүртээмжийн тоон мэдээллийн ажлын хэсгээс улс орнуудын санхүүгийн хүртээмжийг үнэлэх үндсэн индикаторуудыг¹ 2013 онд гаргасан. Тус индикаторуудыг ашиглан салбарын хүртээмжтэй байдлыг харуулъя. Үүнийг хөдөлмөрийн насны буюу 18–64 насны 10,000 хүнд ногдох, 1,000 аж ахуйн нэгж (ААН)-д ногдох ХЗХ-дын тоогоор илэрхийлж болно.

10 000 хүнд ногдох ХЗХ-ны тоо

1 000 ААН-д ногдох ХЗХ-ны тоо

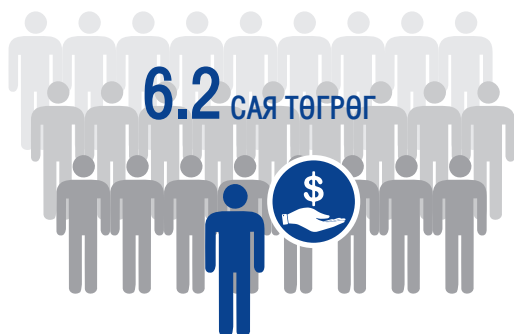
- 1,000 ААН-д ногдох ХЗХ-ны тоогоор Налайх дүүрэг 7.9, Багануур дүүрэг 4.0, Чингэлтэй дүүрэг 3.2, Сонгино Хайрхан дүүрэг 2.4 үзүүлэлттэйгээр тус тус тэргүүлж байгаа бол Баянгол дүүрэг 0.9 гэсэн үзүүлэлттэйгээр хамгийн доогуур жагсаж байна.
- Харин 10,000 хүнд ногдох ХЗХ-ны тоогоор Сүхбаатар, Чингэлтэй, Налайх дүүргүүд тус тус 3.0, 2.68, 2.67 гэсэн үзүүлэлтээр тэргүүлж байна.

¹ <https://www.afi-global.org/sites/default/files/publications/fidwg-core-set-measuring-fi.pdf>

Хүртээмжийн үзүүлэлтийг 4 бүсээр ангилахад баруун бүс 10,000 хүнд ногдох, 1,000 ААН-д ногдох ХЗХ-дын тоогоор бусад бүсээс илүү сайн үзүүлэлттэй байна.

Нэг гишүүнд ногдож буй дундаж зээл

ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРТЭЭМЖ

- Улсын хэмжээнд 18-с 64 насны 55 хүн тутмын нэг нь ХЗХ-нд гишүүнчлэлтэй, зээлийн үйлчилгээг хүртэж байна.
- Дээрх үзүүлэлт нь хөдөө, орон нутагт 63 хүн тутмын нэг байгаа бол Улаанбаатар хотын хэмжээнд 48 хүнд нэг тохиож байна.
- Улсын хэмжээнд ХЗХ-ноос зээл авсан нэг зээлдэгч гишүүн дунджаар 6.2 сая төгрөгийн зээлтэй байна.
- Улаанбаатар хотын хэмжээнд энэ дүн 9.2 сая төгрөг байгаа бол хөдөө, орон нутагт 2.8 сая төгрөг байна.

ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХҮРТЭЭМЖ

- Улсын хэмжээнд 18-с 64 насны 52 хүн тутмын нэг нь ХЗХ-нд хадгаламжийн үйлчилгээг хүртэж байна.
- Дээрх үзүүлэлт хөдөө, орон нутагт 59 хүнд нэг байгаа бол Улаанбаатар хотын хэмжээнд 46 хүнд нэг тохиож байна.
- Улсын хэмжээнд ХЗХ-нд хадгаламжтай нэг хадгаламж эзэмшигч гишүүн дунджаар 5.4 сая төгрөгийн хадгаламжтай байна.
- Улаанбаатар хотын хэмжээнд энэ дүн 8.4 сая төгрөг байгаа бол хөдөө, орон нутагт 2.1 сая төгрөг байна.

Нэг гишүүнд ногдож буй хадгаламжийн дундаж хэмжээ

ХЗХ-НЫ ГИШҮҮДИЙН ХҮРТЭЭМЖ

Эрэгтэй

45.5%

Эмэгтэй

54.2%

Хуулийн этгээд

0.3%

НАСНЫ БҮЛГЭЭР

18-35 НАС

29.3%

36-45 НАС

30.1%

46-55 НАС

23.2%

55-ААС ДЭЭШ

17.4%

БОЛОВСРОЛЫН ТҮВШИНГЭЭР

40.6%

17.4%

29.9%

8.4%

3.7%

ДЭЭД

ТУСГАЙ
ДУНД

БҮРЭН
ДУНД

ДУНД

БАГА

Нийт ажилчдын тоо **705**

Үүнээс эмэгтэй **501**

Нийт зээлдэгчдийн тоо **35,396**

эмэгтэй
19,042

хуулийн
этгээд 80

Нийт хадгаламж эзэмшигчдийн
тоо **37,296**

Эмэгтэй **20,015**

Хуулийн этгээд **67**

Нийт гишүүдийн тоо **74,966**

Эрэгтэй **34,157**

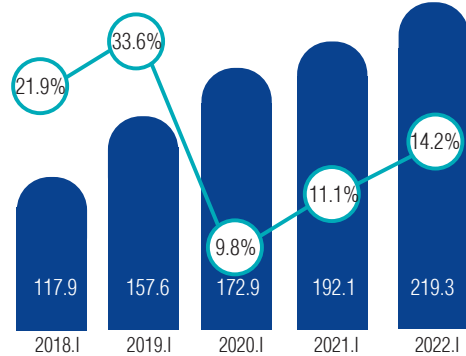
Эмэгтэй **40,606**

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ХЗХ–ДЫН ЗЭЭЛ

- Тайлант улиралд нийт зээлийн хэмжээ 219.3 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 14.2 хувиар өслөө.
- Цэвэр зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 14.3 хувиар өсөж 213.7 тэрбум төгрөгт, зээлийн эрсдэлийн сангийн хэмжээ 10.1 хувиар өсөж 5.6 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Тайлант үеийг 2018 оны 1–р улиралтай харьцуулахад ХЗХ–ны нийт зээлийн үлдэгдлийн дүн 101.3 тэрбум төгрөгөөр буюу 85.9 хувиар нэмэгдэж 219.3 тэрбум төгрөгт хүрсэн.

■ Нийт зээл /тэрбум төгрөг/ ○ Зээлийн өсөлт /хувь/

ХЭВИЙН

94.4%

ХУГАЦАА ХЭТЭРСЭН

2.4%

ЧАНАРГҮЙ

3.2%

ХЗХ–ДЫН ЗЭЭЛИЙН ЧАНАР

- Тайлант үед хэвийн зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 15.3 хувиар өсөж 206.9 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Нийт зээлийн 94.4 хувийг хэвийн зээл эзэлж байна.
- Хугацаа хэтэрсэн зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 4.2 хувиар буурч 5.3 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Чанаргүй зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 0.7 хувиар нэмэгдэж 7.04 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- 2018 оны 1 дүгээр улиралтай харьцуулахад нийт чанаргүй зээлийн дүн 0.4 тэрбум төгрөгөөр буюу 5.3 хувиар нэмэгдэж 7.04 тэрбум төгрөгт хүрсэн.

ХЗХ–ДЫН ЗЭЭЛИЙН ЗОРИУЛАЛТ

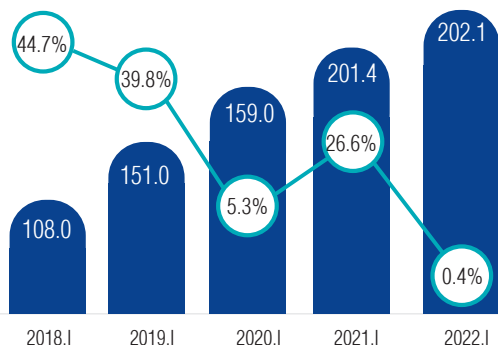
- Нийт олгосон зээлийн 77.2 хувь нь хэрэглээ болон түүнд холбогдох бусад зориулалтаар, 7.5 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт, 2.9 хувь нь хөдөө аж ахуйн салбарт олгогдсон байна.
- Нийт эргэн төлөгдсөн зээлийн 82.3 хувь нь хэрэглээ болон түүнд холбогдох бусад зориулалтаар олгосон зээлээс, 6.3 хувь нь бөөний болон жижиглэнгийн худалдааны үйл ажиллагаанаас, 2.0 хувь нь хөдөө аж ахуйн салбараас эргэн төлөгдсөн байна.

ТӨЛӨГДСӨН ЗЭЭЛ

ОЛГОСОН ЗЭЭЛ

■ Нийт хадгаламж /тэрбум төгрөг/ ○ Хадгаламжийн өсөлт /хувь/

ХЗХ-ДЫН ХАДГАЛАМЖ

- ХЗХ-дын нийт хадгаламжийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 0.4 хувиар өсөж 202.1 тэрбум төгрөг боллоо.
- Тайлант үеийг 2018 оны мөн үетэй харьцуулахад ХЗХ-ны нийт хадгаламжийн хэмжээ 94.1 тэрбум төгрөгөөр буюу 87.1 хувиар нэмэгдэж 202.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн.

НИЙТ ХАДГАЛАМЖ

- 98.6 хувийг хугацаатай хадгаламж, 1.4 хувийг хугацаагүй хадгаламж бүрдүүлж байна.

98.4%

ХУГАЦААТАЙ

1.6%

ХУГАЦААГҮЙ

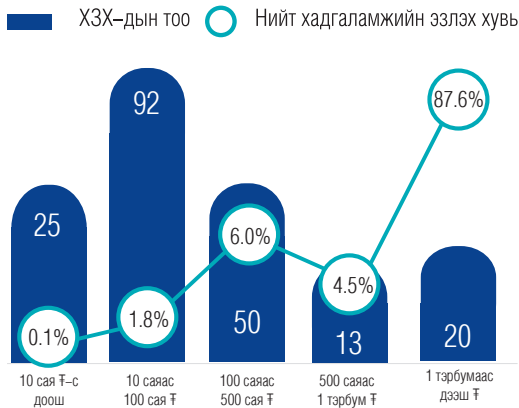

200 ХЗХ

5 ХЗХ

- Тайлант улиралд ХЗХ-дын 97.6 хувь буюу 200 ХЗХ нь нийт 202.1 тэрбум төгрөгийн хадгаламж төвлөрүүлсэн.
- Үлдсэн 2.4 хувь буюу 5 ХЗХ хадгаламж татаагүй байна.

НИЙТ ХАДГАЛАМЖИД ЭЗЛЭХ ХУВЬ

- 1.0 тэрбумаас дээш төгрөгийн хадгаламжтай 20 ХЗХ нь нийт 177.2 тэрбум төгрөг буюу салбарын нийт хадгаламжийн 87.6 хувийг;
- 10.0 саяас 1.0 тэрбум төгрөгийн хадгаламжтай 155 ХЗХ нь нийт 24.8 тэрбум төгрөг буюу салбарын нийт хадгаламжийн 12.2 хувийг;
- 10.0 саяас доош төгрөгийн хадгаламжтай 25 ХЗХ нь нийт 0.1 тэрбум төгрөг буюу салбарын нийт хадгаламжийн 0.1 хувийг тус тус бүрдүүлж байна.
- Огт хадгаламж татаагүй 5 ХЗХ байна.

1.1%

Хадгаламжийн жигнэсэн
дундаж сарын хүү

2.15%

Зээлийн жигнэсэн
дундаж сарын хүү

	2020.IV	2021.I	2021.II	2021.III	2021.IV	2022.I
ЗЖДХ	3.0	2.4	2.5	2.2	2.2	2.1
ХЖДХ	1.5	1.4	1.4	1.4	1.2	1.1

БУСАД ТӨРЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЭЛЖ БУЙ ХЗХ

2021.I

2022.I

Төслийн санхүүжилтийн үйлчилгээ, төсөл хөтөлбөрийг
дамжуулан хэрэгжүүлэх үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөлтэй

90

62

Санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөлтэй

3

4

Даатгалын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх
зөвшөөрөлтэй

4

5

Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ

-

1

Салбарын зөвшөөрөлтэй

САЛБАР-61

САЛБАР-63

ОРЛОГО

- ХЗХ–дын нийт хүүгийн орлого өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 13.3 хувиар өсөж 15.2 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Нийт хүүгийн орлогын 92.8 хувийг зээлийн хүүгийн орлого эзэлж байна.
- Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан хүүгийн орлого 6.5 хувийг, зээлийн нэмэгдүүлсэн хүүгийн орлого 0.3 хувийг тус тус эзэлжээ.
- Санхүүгийн түрээсийн хүүгийн орлого 0.4 хувь буюу 63.8 сая төгрөг, үнэт цаасны хүүгийн орлого байхгүй байна.

ЗАРДАЛ

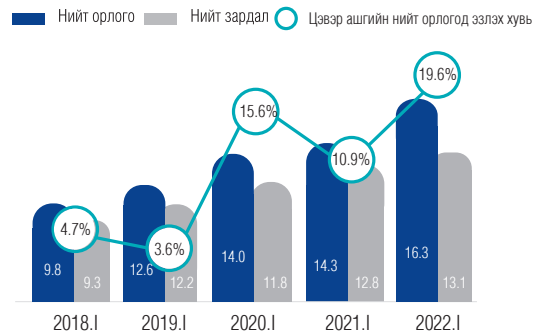
- ХЗХ–дын нийт хүүгийн зардал өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 2.9 хувиар буурч 8.6 тэрбум төгрөгт хүрлээ.
- Нийт хүүгийн зардлын 97.0 хувийг хадгаламжийн хүүгийн зардал эзэлж байна.
- Хүүгийн зардлын 2.8 хувийг эзэлж буй банк, санхүүгийн байгууллагад төлсөн хүү өмнөх оны мөн үеэс 34.2 хувиар өсч 243.1 сая төгрөгт хүрчээ.
- Бусад хүүгийн зардал 10.6 сая төгрөг гарсан байна.

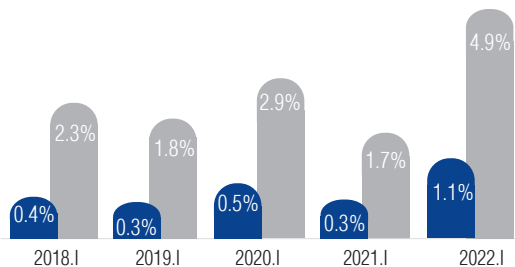
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

ХЗХ-ДЫН ОРЛОГО, ЗАРДАЛ

- Тайлант үед ХЗХ-ны салбар нийт 16.3 тэрбум төгрөгийн орлого, 13.1 тэрбум төгрөгийн зардал, 3.2 тэрбум төгрөгийн ашигтай ажилласан.
- Цэвэр ашгийн нийт орлогод эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеэс 8.7 пунктээр өсөж 19.6 хувьд хүрчээ.

■ Нийт хөрөнгийн өгөөж ■ Өөрийн хөрөнгийн өгөөж

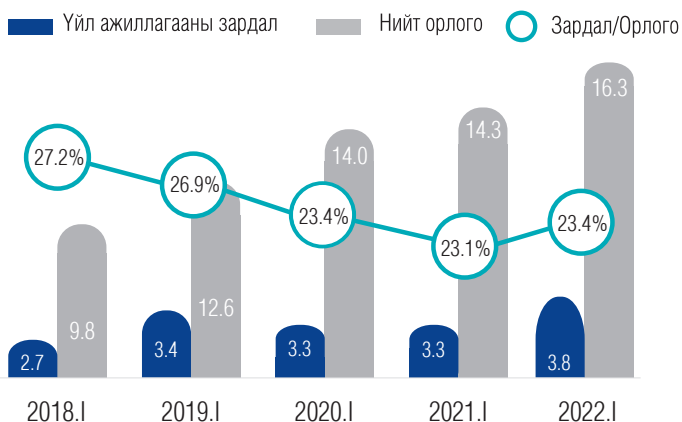
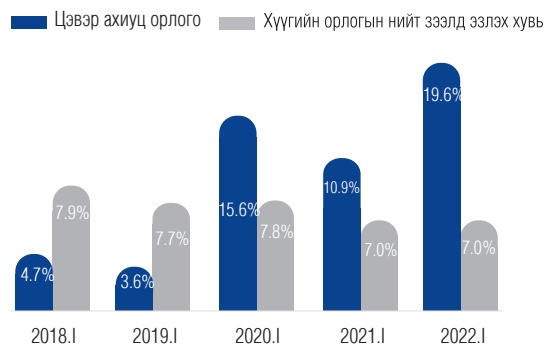

НИЙТ БОЛОН ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖ

- ХЗХ-дын өөрийн хөрөнгийн өгөөж нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.8 пунктээр өсч 4.9 хувьд хүрлээ.
- Нийт хөрөнгийн өгөөж нь 0.5 пунктээр өсч 1.1 хувьд хүрчээ.

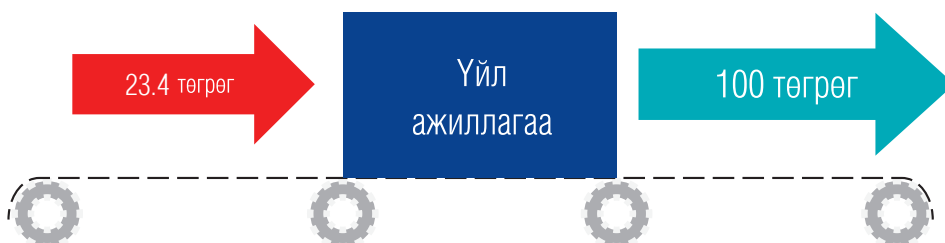
ГОЛЛОХ ХАРЬЦААНУУД

- Тайлант улиралд хүүгийн орлогын нийт зээлд эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеэс өөрчлөгдөлгүй 7 хувь байна.
- Тайлант үед ойролцоогоор 100.0 төгрөг бүрийн зээлийн үйлчилгээнээс 7.0 төгрөгийн хүүгийн орлого олсон байна.
- Цэвэр орлогыг нийт орлогод харьцуулан тооцдог цэвэр ахиуц ашгийн харьцаа нь өмнөх оны мөн үеэс 8.7 пунктээр өсч 19.6 хувь болжээ.

ЗАРДАЛ ОРЛОГЫН ХАРЬЦАА

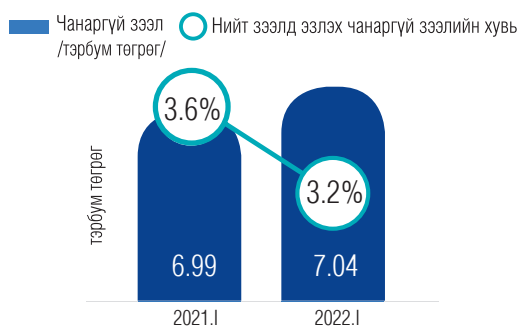
- ХЗХ-дын 100.0 төгрөгийн орлого тутмын 23.4 төгрөг нь үйл ажиллагааны зардал ногдож байна.

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

ХЗХ нь өөрийн үйл ажиллагаанд учирч болзошгүй эрсдэлийг дараах үндсэн 4 үзүүлэлт /PEARLS аргачлал/-ийн дагуу тооцож, мөрдлөг болгон ажилладаг. Үүнд:

1. Хөрөнгийн чанарын болон хамгаалалтын үзүүлэлт;
2. Үр ашигтай санхүүгийн бүтцийн үзүүлэлт;
3. Өгөөж, зардлын хувь хэмжээний үзүүлэлт;
4. Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын үзүүлэлт.

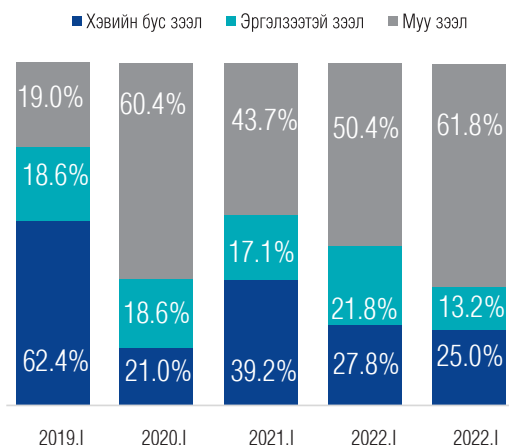

ХЗХ-ДЫН ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛ

- Нийт чанаргүй зээлийн дүн өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.05 тэрбум төгрөгөөр өсч 7.04 тэрбум төгрөг боллоо.
- Нийт зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.43 пунктээр буурч 3.2 хувьд хүрлээ. ХЗХ-дын мөрдөж буй зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтээр энэхүү үзүүлэлт 5 хувиас бага байх ёстой.

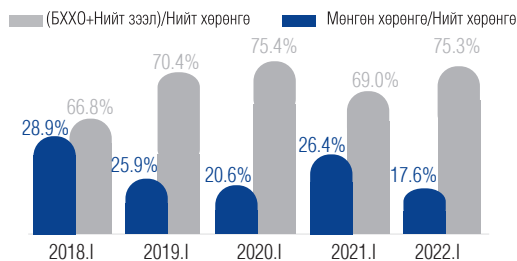
ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛИЙН АНГИЛАЛ

- Чанаргүй зээлийн ангилал дахь хэвийн бус зээлийн эзлэх хувь өнгөрсөн оны мөн үеэс 2.8 пунктээр буурч 25.0 хувь болжээ.
- Эргэлзээтэй зээлийн хувьд өнгөрсөн оноос 8.6 пунктээр буурч 13.2 хувьд хүрсэн бол муу зээлийн нийт чанаргүй зээлд эзлэх жин 61.8 хувь байна.

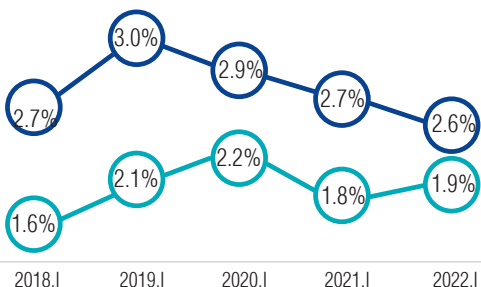

ХЗХ–ДЫН ХӨРВӨХ ЧАДВАР:

- ХЗХ–дын нийт мөнгөн хөрөнгө болон нийт хөрөнгийн харьцаа тайлант үед 17.6 хувьтай байна.
- Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт болон нийт зээлийн нийлбэрийг нийт хөрөнгөд харьцуулсан үзүүлэлт 75.3 хувьтай байна.

- Зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт зээлд эзлэх хувь
- Зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт хөрөнгөд эзлэх хувь

ЗЭЭЛИЙН ЭРСДЭЛИЙН САН

- Тайлант улиралд ХЗХ–дын зээлийн эрсдэлийн сангийн нийт зээлд эзлэх хувь 2.6 хувь; харин нийт хөрөнгөд эзлэх хувь 1.9 хувь байна.

Харьцаа	Зохистой хувь	Тайлант улиралд
Бусдаас авсан зээл/Нийт зээл	<20%	3.5%
Нийт хадгаламж/Нийт хөрөнгө	20%–80%	69.4%
Цэвэр зээл/Нийт хөрөнгө	60%–85%	73.4%
Хоршоологчдын өмч/Нийт хөрөнгө	>5%	13.4%
Нөөцийн сан/Хоршоологчдын өмч	>10%	29.6%
Хадгаламж хамгааллын сан/Хоршоологчдын өмч	>5%	6.6%
Тогтворжилтын сан/Хоршоологчдын өмч	>5%	6.5%
Үйл ажиллагааны зардал/Нийт хөрөнгө	<15%	1.3%

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

- 2022.01.07–ны өдөр Зээлийн мэдээллийн сангийн программын асуудлаар "TITAN CRA" ХХК-ийн удирдлагуудтай ББСБГ-ын төлөөллийн хамт уулзаж, санал солилцсон. Уулзалтын дагуу тусгай зөвшөөрөлтэй ХЗХ-дод Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022.03.25–ны өдрийн 8/1121 тоот албан бичгээр Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2021.10.07–ны өдрийн А-264, А-265 дугаар тушаалаар “Бүрэн скор ЗМС” ХХК, “Титан Си Ар Эй ЗМС” ХХК-д Зээлийн мэдээллийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1–д заасан үйл ажиллагааг эрхлэхээр тус хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.1 дэх хэсэгт заасны дагуу зээлийн мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлэх тусгай зөвшөөрөл олгосон тул Зээлийн мэдээллийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1.7–д “банк, банк бус санхүүгийн байгууллага, хадгаламж, зээлийн хоршоо нь Монголбанкнаас олгосон тусгай зөвшөөрөл бүхий зээлийн мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлэх этгээдэд шаардлагатай мэдээллийг өгөх, авах гэрээг байгуулж, мэдээлэл солилцох үүрэг хүлээх” гэж заасны дагуу хамтран ажиллах мэдээллийг хүргүүлсэн.
 - 2021.01.17–ны өдөр Сангийн яамны НБББГ-ын ахлах шинжээч Б.Болормаатай цахимаар уулзаж, Хадгаламж, зээлийн хоршооны нягтлан бодох бүртгэлийн журмыг шинэчлэн баталж, Захиргааны хэм хэмжээний актын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлэх боломжийн талаар санал солилцсон.
 - Санхүүгийн зохицуулах хорооноос ЕСБХБ-тай хамтран ажиллах 2022–2023 онд хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө боловсруулах, ажлын хэсгийн уулзалтад 2022.01.20–ны өдөр ЕСБХБ-наас хэрэгжүүлж буй Төв Азийн бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүд төслийн удирдах зөвлөлийн 2022.01.28–ны өдрийн хуралд тус тус цахимаар оролцсон.
 - Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж байгаатай холбоотойгоор Татварын ерөнхий газрын дарга Б.Заяабалд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022.03.11–ний өдрийн 1/935 дугаар албан тоотоор хүсэлт хүргүүлэв. Уг албан бичгийн дагуу 2022.03.17–ны өдөр Татварын ерөнхий газрын Эрсдэлийн удирдлагын газрын дарга, холбогдох албан хаагчид уулзалдаж, ХЗХ-ны албан татвартай холбогдох асуудлаар санал солилцсон.
 - 2022.03.28–ны өдөр Санхүүгийн зохицуулах хороо, Зээлийн батлан даалтын сан, Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооны төлөөллүүд уулзаж Хадгаламж, зээлийн хоршоодыг зээлийн батлан даалтын сангийн үйлчилгээнд хамруулах боломж, хууль эрх зүйн орчны талаар болон хоршооны гишүүн бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдэд олгох зээлийг батлан даах асуудлаар харилцан санал, мэдээлэл солилцсон. Уг уулзалтаар 3 байгууллагын төлөөллийг оролцуулан ажлын хэсэг байгуулж, Хадгаламж, зээлийн хоршоодыг зээлийн батлан даалтын сангийн үйлчилгээнд хамруулах, цаашлаад гишүүн бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдэд олгох зээлийг батлан даах боломжийг судлах, боломжит шийдлийг тодорхойлж, хамтран ажиллахаар тогтсон.
 - 2022.03.28–ны өдөр Бичил санхүүгийн зах зээлээр БЖДҮ-ийн зээл дамжуулах болон холбогдох бусад асуудлын хүрээнд Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны төлөөлөлтэй, ББСБГ-ын даргын хамт уулзаж санал солилцсон. Ажлын хэсэг байгуулж, хамтран ажиллахаар тохирсон.
 - “Монголын эдийн засгийн форум–2022” арга хэмжээний хүрээнд Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн ивээл дор 2022.03.29, 30–ны өдрүүдэд зохион байгуулагдсан “Ногоон санхүүжилт бүс нутгийн чуулган”-д МХЗХҮХ-ны төлөөлөл оролцож, 2030 он хүртэлх хугацаанд ХЗХ-д болон гишүүдтэйгээ хамтран 1,250,000 /нэг сая хоёр зуун тавин мянга/ ширхэг мод тарьж ургуулахаар амлалт өгч, түүчээлэн ажиллахаар санамж бичигт гарын үсэг зурж, батламж гардаж авлаа.

ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2022.01.16-ны өдрийн 22 дугаар тогтоолоор "Коронавируст халдвар /Ковид-19/ цар тахлын үед хадгаламж, зээлийн хоршоодод авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай" баталсан.
- "ХЗХ-ны үйл ажиллагаанд зайны хяналт болон газар дээрх шалгалт хийх журам"-ын төсөлд сайжруулалт хийж байгаа бөгөөд ХЗХ-дын 2021 оны жилийн эцсийн тайланд эрсдэлд суурилсан зайны хяналтын аргачлалыг туршиж байна.
- ХЗХ-дын улирлын санхүүгийн тайлан шивж илгээх, мастерфайлыг илгээхэд гардаг түгээмэл алдаануудын талаар 8 видео бичлэг хийж, 2022.03.18-ны өдөр Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны албан ёсны цахим хуудсанд байршуулсан.

ЗЭЭЛИЙН БАТЛАН ДААЛТЫН САН

Нийт хөрөнгө

256.9
тэрбум төгрөг

Санхүүгийн зах зээлийн төлөв

Нэг батлан даалтын
дундаж хэмжээ

444.3
сая төгрөг

Хүртээмжтэй байдал

Ирүүлсэн
хүсэлтийн тоо **5**

Зөвшөөрөгдсөн
хүсэлтийн тоо **4**

Бүтээгдэхүүн үйлчилгээ

Ашигт ажиллагаа

Нийт орлого

2.1

тэрбум төгрөг

Нийт ашиг

1.6

тэрбум төгрөг

Тогтвортой байдал

Чанаргүй батлан
даалтын эзлэх хувь

13.0%

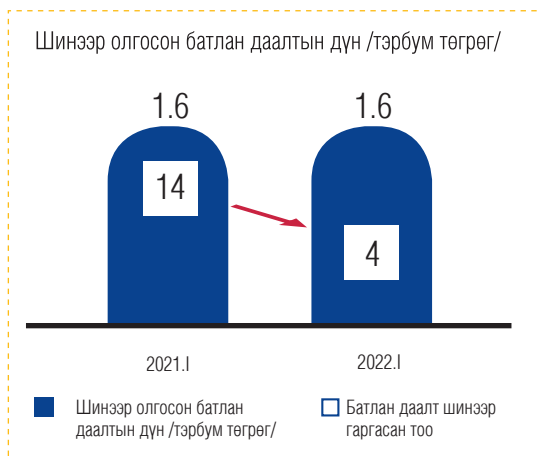
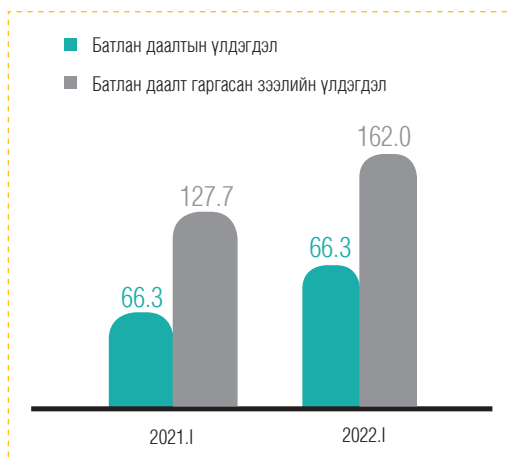
САНХҮҮГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар Сангийн нийт хөрөнгийн хэмжээ 256.9 тэрбум төгрөг хүрч өмнөх оны мөн үеэс 3.1 хувиар буюу 7.8 тэрбум төгрөгөөр өслөө.

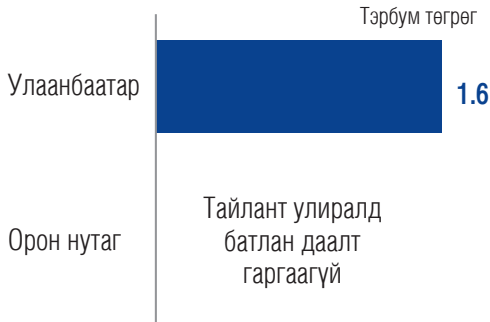

- Сангийн батлан даалтын үлдэгдэл 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар 82.4 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 24.4 хувиар буюу 16.1 тэрбум төгрөгөөр өсөв.
- Батлан даалт гаргасан зээлийн үлдэгдэл өмнөх оны мөн үеэс 26.9 хувиар буюу 34.3 тэрбум төгрөгөөр өсөж 162.0 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

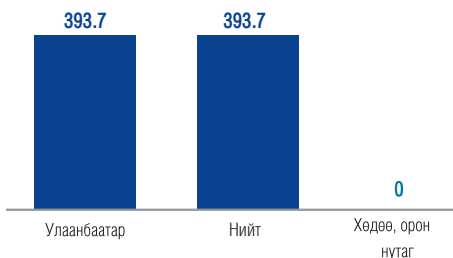
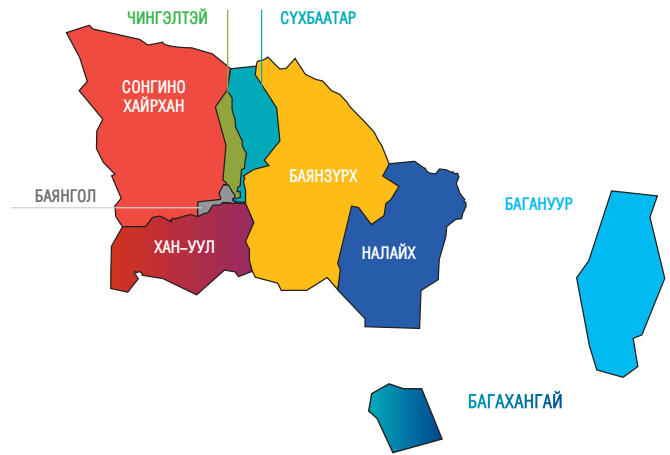

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

НИЙТ БАТЛАН ДААЛТЫН ХЭМЖЭЭ

○ 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар Улаанбаатар хотын хувьд нийт 1.6 тэрбум төгрөгийн 4 батлан даалт шинээр олгогджээ.

- Нэг батлан даалтын дундаж хэмжээний хувьд Улаанбаатар хотод 393.7 сая төгрөг байна.
- Бүс нутгуудын хувьд батлан даалт гаргаагүй болно.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

	Батлан даалт гаргуулахаар ирүүлсэн хүсэлтийн тоо	Зөвшөөрөгдсөн хүсэлтийн тоо	Эзлэх хувь
2019.I	46	18	39.1%
2020.I	31	14	45.2%
2021.I	28	14	50.0%
2022.I	5	4	80.0%

2022 оны 1 дүгээр улиралд батлан даалт гаргуулах нийт 5 хүсэлт ирснээс 4 хүсэлт нь зөвшөөрөгдсөн байна. Ирүүлсэн хүсэлтийн тоо нь өмнөх оны мөн үеэс 5.6 дахин буурсан байна.

2022.I

Бөөний болон жижиглэн худалдаа

33.8%

Боловсруулах үйлдвэрлэл

31.6%

Аялал жуучлал, зочид буудал, зоогийн газар

8.3%

Эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа

6.4%

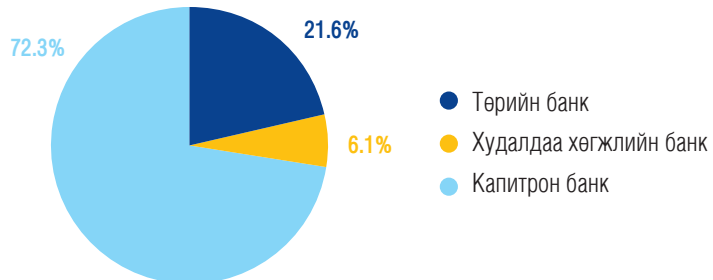
Бусад

19.9%

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар нийт олгосон батлан даалтын 33.8 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт, 31.6 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарт, 8.3 хувийг аялал жуучлал, зочид буудал, зоогийн газар салбарт 6.4 хувийг эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа үлдсэн 19.9 хувийг бусад салбарт тус тус гаргасан байна.

- 2022 оны 1 дүгээр улиралд гаргасан батлан даалтын дундаж хугацаа 100 сар буюу 8.3 жил байна.
- Энэ үзүүлэлт нь өмнөх оны мөн үеэс 20.3 сар буюу 1.7 жилээр буурсан үзүүлэлт юм

100
САР

2022 оны 1 дүгээр улиралд Сангаас гаргасан батлан даалтын 72.3 хувийг Капитрон банк, 21.6 хувийг Төрийн банк, 6.1 хувийг Худалдаа хөгжлийн банкны зээлд гаргасан батлан даалт тус тус бүрдүүлж байна.

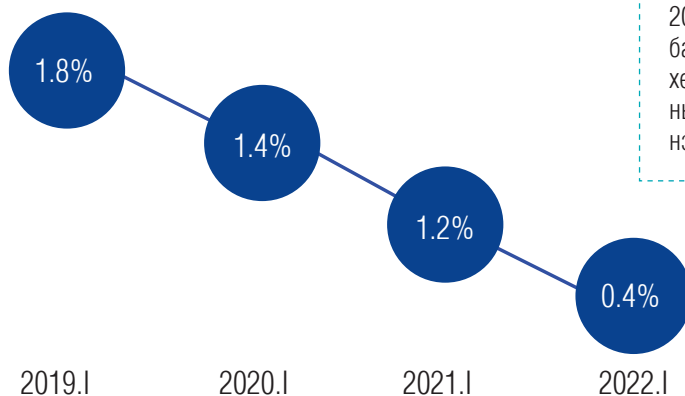
АШИГТ АЖИЛЛАГАА

Орлогын бүтэц

Нийт хөрөнгийн өгөөж

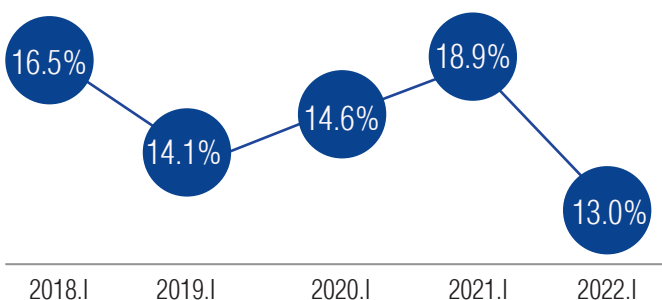
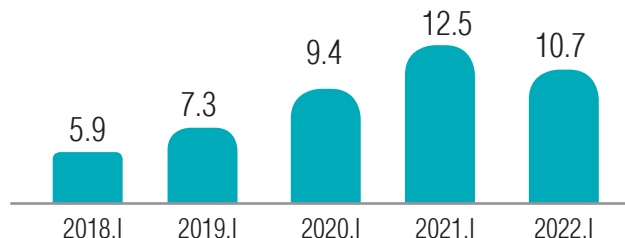

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар сангийн нийт хөрөнгийн өгөөж 0.4 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 0.8 нэгжээр буурсан байна.

ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ

2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар чанаргүй батлан даалтын үлдэгдэл 10.7 тэрбум төгрөгт буюу өмнөх оны мөн үеэс 14.4 хувиар буурсан байна.

Чанаргүй батлан даалтын үлдэгдэл /тэрбум төгрөг/

Батлан даалтын нийт үлдэгдэлд эзлэх чанаргүй батлан даалтын хувь 13.0 болж өмнөх оны мөн үеэс 5.9 пунктээр буурлаа.

- Чанаргүй батлан даалтын үлдэгдлийг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзвэл 45.2 хувь нь үйлдвэрлэлийн салбарт, 32.1 хувь нь үйлчилгээний салбарт, 13.2 хувь нь хөдөө аж ахуйн салбарт 9.5 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт олгосон батлан даалтууд бүрдүүлж байна.
- Жил ирэх тусам үйлдвэрлэлийн болон хөдөө аж ахуйн салбарын чанаргүй батлан даалтын эзлэх хувь багасаж байгаа бол болон үйлчилгээний салбарын чанаргүй батлан даалт өссөн байна.

Хөдөө аж ахуй

Үйлдвэрлэл

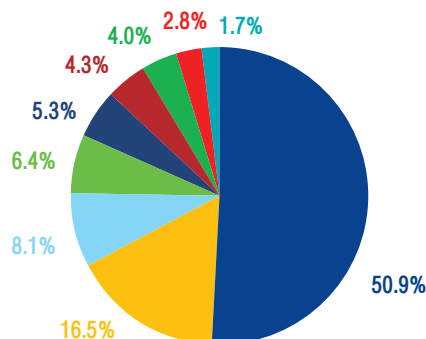

Бөөний болон жижиглэн худалдаа

Үйлчилгээ

- Боловсруулах үйлдвэр
- Бөөний болон жижиглэн худалдааны үйл ажиллагаа
- Барилга
- Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй, загас барилт
- Эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа
- Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан техникийн үйл ажиллагаа
- Үл хөдлөх хөрөнгө түрээсийн бизнесийн үйл ажиллагаа
- Аялал жуулчлал, зочид буудал, зоогийн газар
- Боловсрол

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛЫН САЛБАР

Зохицуулалттай этгээд

262

Салбарын төлөв

275.3 тэрбум
төгрөгийн үнэ бүхий
ҮХХ-ийг зуучлан
худалдан, худалдан
авч, шилжүүлжээ

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

Хүртээмжтэй байдал

98.9%

Улаанбаатар хотод үйл
ажиллагаа эрхэлж байна

Бодлого зохицуулалт

САЛБАРЫН ТӨЛӨВ

Санхүүгийн
зохицуулах хорооны
тусгай зөвшөөрөлтэй

262

Хуулиар хүлээсэн чиг үүргийн дагуу Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3-т заасны дагуу Хорооноос тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрөл, бүртгэл, хяналт шалгалттай холбоотой харилцааг зохицуулсан дүрэм журмуудыг баталж, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна.

Энэхүү ажлын хүрээнд 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар нийт 262 ҮХЭХЗ-ын байгууллага тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 77-оор өссөн үзүүлэлттэй байна.

Тусгай зөвшөөрөлтэй ҮХЭХЗ-ын
байгууллагууд:

Брокер
282

Агент
1,370

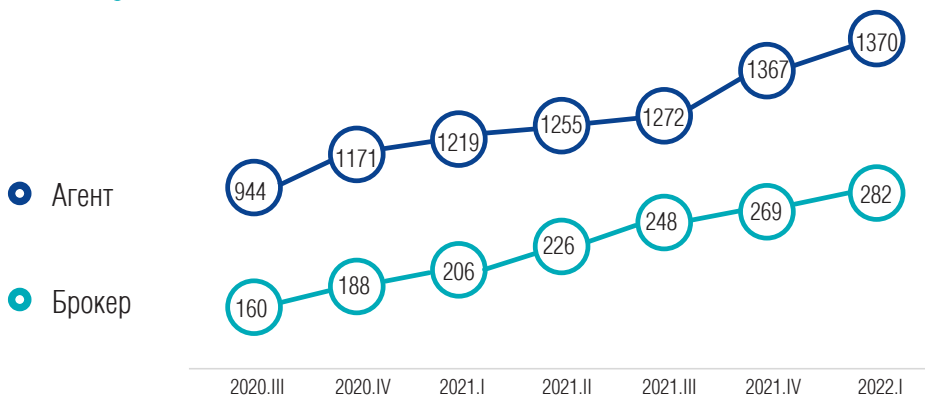

Нэг ҮХЭХЗ-ын байгууллага дунджаар 1 брокер, 4 агенттай ажиллаж байна. Хамгийн олон агенттай ҮХЭХЗ-ын байгууллагын агентын тоо 93 байна.

ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ

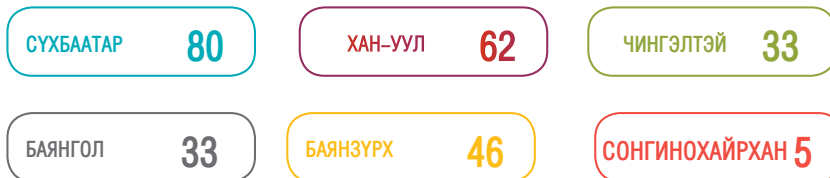
Тусгай зөвшөөрөлтэй ҮХЭХЗ-ын байгууллагуудын 390 хувьцаа эзэмшигчдийн нийт хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ 5.5 тэрбум төгрөг байна

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ ҮХЭХЗ-ЫН КОМПАНИУДЫН БАЙРШИЛ

БАЙРШИЛ

Нийт тусгай зөвшөөрөлтэй ҮХЭХЗ-ын байгууллагуудын 30.6 хувь нь Сүхбаатар, 23.6 хувь нь Хан-Уул, 12.6 хувь нь Чингэлтэй, 17.6 хувь нь Баянзүрх, 12.6 хувь нь Баянгол, 1.9 хувь нь Сонгинохайрхан дүүрэгт тус тус үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа бол хөдөө, орон нутагт 3 ҮХЭХЗ-ын байгууллага буюу 1.1 хувь нь үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ТОО, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТӨРЛӨӨР /ДАВХАРДСАН ТООГООР/

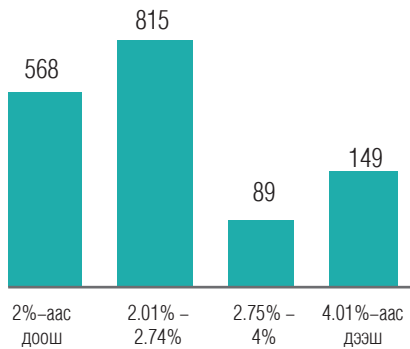
ШИГТГЭЭ

Ипотекийн нийт олгогдсон зээлийн 44 хувь буюу ихэнхийг 40–60 м кв хэмжээтэй орон сууц эзэлдэг бол 25 хувийг 40–с доош м кв тай байрнууд эзэлж байна. Харин эзэлдэгчдийн 43 хувийг буюу ихэнхийг нь 25–35 настай залуус бүрдүүлдэг. Орлогын хувьд сарын 1.0–с 2.0 сая төгрөгийн орлоготой иргэд нийт эзэлдэгчдийн 42 хувийг бүрдүүлдэг байна.

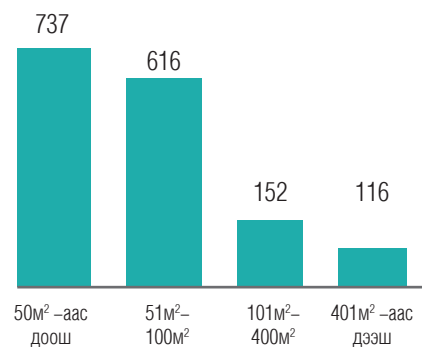
**ХУДАЛДАХ, ХУДАЛДАН АВАХ,
ШИЛЖҮҮЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ**

Давхардсан тоогоор 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар ҮХЭХЗ-ын байгууллага нийт 1,621 хэлцлээр, 296,3 мянган м.кв талбай, 275.3 тэрбум төгрөгийн үнэ бүхий үл хөдлөх хөрөнгийг зуучлан худалдан, шилжүүлжээ.

Шимтгэлийн хувь
/ Борлуулсан хэлцлийн тоогоор/

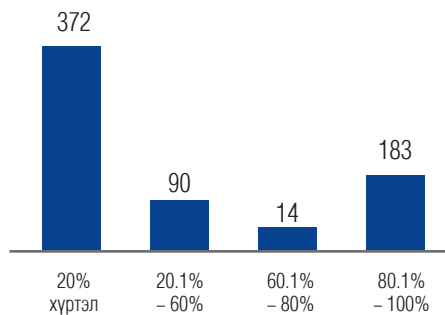
Талбайн хэмжээ
/Борлуулсан хэлцлийн тоогоор/

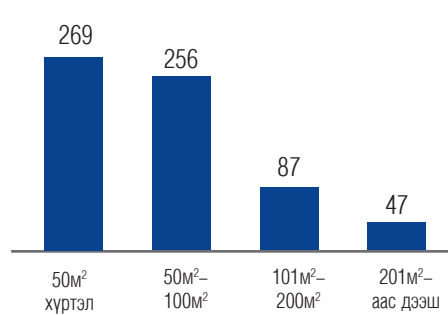
**ТҮРЭЭСЛЭХ, ТҮРЭЭСЛҮҮЛЭХ, ХӨЛСЛӨХ,
ХӨЛСЛҮҮЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ**

Тайлант хугацаанд нийт 659 хэлцлээр 61.3 мянган м.кв талбай, 12.5 тэрбум төгрөгийн үнэ бүхий үл хөдлөх хөрөнгийг зуучлан хөлслүүлж, түрээслүүлжээ.

Шимтгэлийн хэмжээ
/Түрээсэлсэн хэлцлийн тоогоор/

Талбайн хэмжээ
Түрээсэлсэн хэлцлийн тоогоор/

Жич: Түрээсийн шимтгэл сарын түрээсийн дүнд нэг удаа суутгагдсан болно.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

- Үл хөдлөх эд хөрөнгө зуучлалын тухай хууль болон хуулийн үзэл баримтлалыг танилцуулах хэлэлцүүлгийг зөвлөхтэй хамтран 2 удаа зохион байгуулсан.
- “Үл хөдлөх хөрөнгийн бизнес эрхлэгчдийн дээвэр нэгдсэн холбоо” ГҮТББ-тай 2022 оны 2 дугаар сарын 24-ний өдөр уулзалт зохион байгуулж, цаашид холбогдох хуулийн төсөлд хамтран ажиллахаар болов.
- Барилга хот байгуулалтын яамны технологийн хэлтэс, Геодези зураг зүйн газрын хот байгуулалын кадастрын хэлтэс, Гааль, татвар, санхүүгийн мэдээллийн технологийн төвтэй 2022 оны 3 дугаар сарын 02-ны өдөр уулзалт зохион байгуулж, орон сууцны тухай хуульд заасан орон сууцны мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх, сүлжээ байгуулахад хамтран ажиллах хүрээнд санал солилцож, “Санамж бичиг” байгуулахаар болсон.
- Барилга хот байгуулалтын яам, Үл хөдлөхийн салбарын үйл ажиллагааг зохицуулсан хуулийн төслийн зөвлөх нарын хамтарсан уулзалтыг 2022 оны 3 дугаар сарын 23-ны өдөр зохион байгуулсан ба тус уулзалтаар орон сууцны мэдээллийн сангийн талаар санал солилцсон.

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧДИЙН САЛБАР

Арилжаа эрхлэгчдийн тоо

43

Хуулийн этгээд

Салбарын төлөв

441

Иргэн

Худалдаж, худалдан
авсан үнэт металл

52.5 тэрбум
төгрөг

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

Хүртээмжтэй байдал

80.3%

Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа эрхэлж байна

Бодлого зохицуулалт

САЛБАРЫН ТӨЛӨВ

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛТЭЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭГЧДИЙН ТОО:

Санхүүгийн зохицуулах хороо 2020 оны 5 дугаар сарын 06-ны өдрөөс үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгож эхэлснээр 2022 оны 1–р улирлын байдлаар нийт 43 хуулийн этгээд, 441 иргэн тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа явуулж байна.

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ, ЭСХҮЛ
ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН
АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД

43

67

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ, ЭСХҮЛ
ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН
АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА
ЭРХЛЭГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭГЧ
ИРГЭД

130

244

ҮНЭТ МЕТАЛЛ БОЛОН ҮНЭТ ЧУЛУУГААР
ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ
ИРГЭД

ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ

Тайлант улиралд тусгай зөвшөөрөлтэй 43 хуулийн этгээдийн 75 хувьцаа эзэмшигчдийн нийт хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ 9.3 тэрбум төгрөг байна.

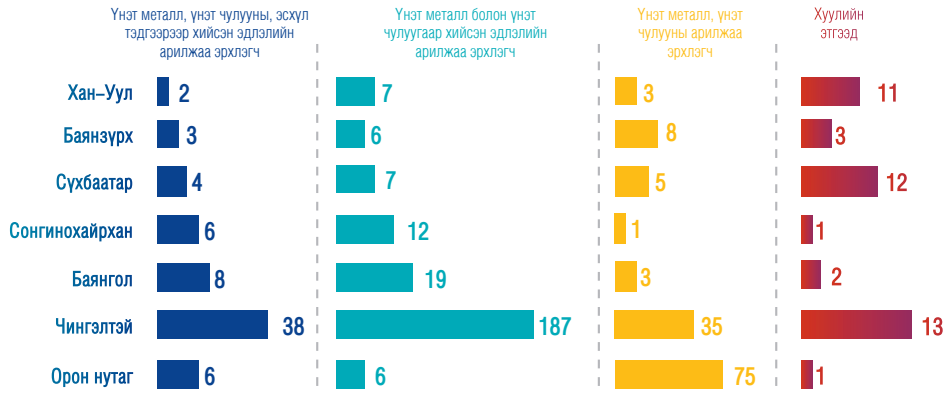
Тус салбарт үйл ажиллагаа эрхэлж буй нийт тусгай зөвшөөрөлтэй арилжаа эрхлэгчдийн 80.3 хувь нь Улаанбаатар хотод, үлдсэн 19.7 хувь нь хөдөө, орон нутагт үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Улаанбаатар хотод

80.3%

ХҮРТЭЭМЖТЭЙ БАЙДАЛ

ҮНЭТ МЕТАЛЛ БОЛОН ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ, ЭСХҮЛ ТЭДГЭЭРЭЭР ХИЙСЭН ЭДЛЭЛИЙН АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧ /БАЙРШЛААР/

Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчид ихэвчлэн хөдөө, орон нутагт, харин үнэт эдлэлийн арилжаа эрхлэгчид голчлон Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Тухайлбал үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчдийн 57.7 хувь нь хөдөө, орон нутаг, 42.3 хувь нь Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байна.

Үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч

ӨМНӨГОВЬ 2
ДАРХАН-УУЛ 1
ГОВЬ-АЛТАЙ 2
ХЭНТИЙ 1

Үнэт металл болон үнэт чулуугаар хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч

ХОВД 2
ДАРХАН-УУЛ 4

Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгч

БАЯНХОНГОР 14
СЭЛЭНГЭ 21
ТӨВ 13
ДАРХАН-УУЛ 10
ГОВЬ-АЛТАЙ 3
ӨМНӨГОВЬ 6
УВС 2
ДОРНОГОВЬ 1
ӨВӨРХАНГАЙ 1
ХОВД 4

БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

ХУДАЛДАЖ, ХУДАЛДАН АВСАН ҮНЭТ МЕТАЛЛЫН ДҮН

Тайлант хугацаанд 267.7 кг алтыг 39.3 тэрбум төгрөгөөр худалдан авч, 316.7 кг алтыг 50.8 тэрбум төгрөгөөр борлуулсан байна. Энэ нь 2021 оны 1–р улиралтай харьцуулбал худалдан авсан алтны хэмжээ 62 хувиар, худалдсан алтны хэмжээ 50 хувиар буурсан байна.

ХУДАЛДАЖ, ХУДАЛДАН АВСАН ҮНЭТ ЭДЛЭЛИЙН ДҮН

ХУДАЛДАЖ АВСАН ҮНИЙН ДҮН

Үнэт эдлэлийн борлуулалтын И-Баримтын мэдээгээр 2022 оны 1 дүгээр улиралд давхардсан тоогоор 98 үнэт металл болон үнэт чулуугаар хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч иргэн, хуулийн этгээд нь 2,516 харилцагчид 4,545 бүтээгдэхүүнийг 3.3 тэрбум төгрөгөөр худалдан борлуулсан байна.

БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ

ХУРАЛ, СЕМИНАР, УУЛЗАЛТ

- Соёлын яам, Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчдийн нэгдсэн холбоотой 2022 оны 01 дүгээр сарын 13-ны өдөр хамтарсан уулзалтыг зохион байгуулсан ба энэхүү уулзалтаар төр, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, соёлын үйл ажиллагаанд салбарын оролцогчдын тэгш оролцоог хангах, соёлын өвийг хамгаалах чиглэлд хамтран ажиллахаар санал солилцсон.
- Монголбанк, Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчдийн нэгдсэн холбоотой 2022 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдөр уулзалт зохион байгуулсан бөгөөд тус уулзалтаар үнэт металлын арилжаа эрхлэгчдэд тулгамдаж буй асуудлуудыг хэлэлцэж, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар санал солилцов.
- Монгол банк, Татварын ерөнхий газартай 2022 оны 3 дугаар сарын 22-ны өдөр хамтарсан уулзалтыг зохион байгуулсан ба тус уулзалтаар үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчдийн өнөөгийн байдал, хууль, эрх зүйн орчны талаар хэлэлцэж, цаашид салбарын зохицуулалтыг боловсронгуй болгох чиглэлд идэвхтэй оролцож, хамтран ажиллахаар болов.
- Үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгчдийн нэгдсэн уулзалт, “Mongolian jewellery & metal expo-2022” үзэсгэлэнг 2022 оны 4 дүгээр сарын 15-17-ны өдрүүдэд “Мишээл экспо” олон улсын худалдааны танхимд зохион байгуулав.

ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлтүүд	2020.1	2021.1	2022.1
Зах зээлийн үнэлгээ /тэрбум төгрөг/	2,489.0	3,695.1	5,378.6
ЗЗҮ/ДНБ	6.7%	9.9%	12.5%
Хөрвөх чадвар	0.4%	1.8%	1.8%
Хувьцааны арилжаа /тэрбум төгрөг/	9.6	65.9	95.4
Компанийн өрийн хэрэгслийн арилжаа /тэрбум төгрөг/	–	0.5	17.9
ЗГҮЦ–ны арилжаа /тэрбум төгрөг/	–	–	–
Хөрөнгө оруулалтын сан /тэрбум төгрөг/	–	4.1	1.2
ТОП–20 индекс	16,903.7	34,635.7	38,096.9
MSE А индекс	7,914.1	10,149.3	13,902.7
MSE Б индекс	7,660.2	11,610.6	12,229.9
ХК–ийн тоо	305	312	314
ҮЦК–ийн тоо	54	53	55
ХАА–н биржийн арилжааны дүн /тэрбум төгрөг/	28.3	69.3	46.1

ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

Үзүүлэлтүүд	2020.I	2021.I	2022.I
Нийт хөрөнгө /тэрбум төгрөг/	350.0	401.2	418.5
Даатгалын болон давхар даатгалын нийт хураамж /тэрбум төгрөг/	41.5	39.8	51.3
Нийт нөхөн төлбөр /тэрбум төгрөг/	15.6	12.3	26.2
Нөөц сан /тэрбум төгрөг/	157.9	172.6	179.8
Давхар даатгалын хураамж /тэрбум төгрөг/	13.1	10.9	12.2
Цэвэр ашиг /тэрбум төгрөг/	4.6	13.1	3.4
Мэргэжлийн оролцогчид:			
Ердийн даатгал	15	14	15
Урт хугацааны даатгал	1	1	1
Давхар даатгал	1	1	1
Даатгалын төлөөлөгч	2,488	2,429	2,422
Даатгалын зуучлагч	54	56	59
Хохирол үнэлэгч	27	26	25
Актуарч	30	32	38
Аудитор	144	150	144
Аудитын компани	45	46	43

БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

/Тэрбум төгрөг/

Үзүүлэлтүүд	2020.I	2021.I	2022.I
Нийт хөрөнгө	1,776.8	2,089.1	2,972.8
Эргэлтийн хөрөнгө	1,707.2	2,007.6	2,874.6
Мөнгөн хөрөнгө	351.4	465.8	374.2
Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	9.5	14.4	19.8
Нийт зээл	1,271.5	1,422.0	2,293.6
Хэвийн зээл	1,114.6	1,216.3	2,065.3
Хугацаа хэтэрсэн зээл	50.7	59.0	79.3
Чанаргүй зээл	106.4	146.7	149.0
Зээлийн эрсдэлийн сан	84.0	112.4	117.5
Өмчлөх бусад үл хөдлөх болон өмчлөх бусад хөрөнгө (цэврээр)	12.3	14.2	16.3
Эргэлтийн бус хөрөнгө	69.6	81.6	98.3
Нийт өр төлбөр	488.3	607.0	1,108.5
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	115.2	159.1	280.4
Дотоод, гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад төлөх өглөг	203.2	162.7	358.5
Төслийн зээлийн санхүүжилт	20.6	-	23.9
Эзэмшигчдийн өмч	1,288.4	1,482.2	1,864.3
Хоёрдогч өглөг	0.8	7.8	70.9
Хувьцаат капитал	951.5	1,027.3	1,164.6
Хуримтлагдсан ашиг	302.3	410.1	587.7
ББСБ-ын тоо	540	530	529
Үүнээс: УБ хот	465	454	444
Хөдөө, орон нутаг	75	76	85
Харилцагчдын тоо	2203682	3481431	4645134
Нийт орлого	101.8	109.1	184.4
Хүүгийн орлого	82.8	84.2	145.6
Хүүгийн бус орлого	16.6	21.0	32.4
Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого	2.4	3.9	6.3
Нийт зардал	60.3	67.6	105.8
Хүүгийн зардал	11.8	8.4	19.5
Хүүгийн бус зардал	33.4	41.2	66.6
Болзошгүй эрсдэлийн зардал	10.2	13.5	12.2
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал	0.6	0.7	1.5
Цэвэр ашиг	41.5	41.5	78.6

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШООНЫ ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

/Тэрбум төгрөг/

Үзүүлэлтүүд	2020.1	2021.1	2022.1
Нийт хөрөнгө	229.5	278.9	291.3
Эргэлтийн хөрөнгө	225.3	271.6	280.4
Мөнгөн хөрөнгө	47.2	73.6	51.2
Авлага	8.2	9.3	11.7
Эргэлтийн бус хөрөнгө	4.3	7.4	10.9
Үндсэн хөрөнгө /цэврээр/	4.0	4.3	3.7
Биет бус хөрөнгө	0.2	3.1	7.2
Хөрөнгө оруулалт ба бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	0.0	0.0	0.0
Нийт зээл	172.9	192.1	219.3
Хэвийн зээл	159.5	179.5	206.9
Хугацаа хэтэрсэн зээл	6.0	5.6	5.3
Чанаргүй зээл	7.4	7.0	7.0
Өр төлбөр	186.3	227.8	225.6
Хадгаламж	159.0	201.4	202.1
Богино хугацаат зээл	3.3	2.5	3.5
Урт хугацаат өр төлбөр	7.5	5.0	4.0
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	16.5	19.0	15.9
Өөрийн хөрөнгө	43.2	51.1	65.7
Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	18.4	21.3	26.4
Хоршоологчдын өмч	24.6	29.6	39.1
Хуримтлагдсан орлого /алдагдал/	13.1	12.1	19.0
Нийт орлого	14.0	14.3	16.3
Хүүгийн орлого	13.4	13.5	15.3
Үйл ажиллагааны бусад орлого	0.3	0.3	0.4
Үйл ажиллагааны бус орлого	0.3	0.5	0.7
Нийт зарлага	11.8	12.8	13.1
Хүүгийн зардал	7.6	8.8	8.6
Болзошгүй эрсдэлийн сангийн зардал	0.7	0.4	0.4
Үйл ажиллагааны зардал	3.3	3.3	3.8
Үйл ажиллагааны бус зардал	0.0	0.0	0.0
Цэвэр орлого	2.2	1.6	3.2
ХЗХ–дын тоо	254	249	205
УБ ХЗХ–дын тоо	160	148	114
Орон нутаг ХЗХ–дын тоо	94	101	91
Гишүүдийн тоо /мянга/	74.7	75.0	75.0

ЗЭЭЛИЙН БАТЛАН ДААЛТЫН САН

/Тэрбум төгрөг/

ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	2020.1	2021.1	2022.1
Нийт хөрөнгө	109.8	249.1	256.9
Батлан даалтын үлдэгдэл	64.2	66.3	82.4
Үүнээс: Хугацаа хэтэрсэн	7.0	4.2	1.3
Чанаргүй	9.4	12.5	10.7
Батлан даалт гаргасан зээлийн үлдэгдэл	122.7	127.7	162.0
Үүнээс: Хугацаа хэтэрсэн	8.5	5.9	2.4
Чанаргүй	18.8	23.0	22.7
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	1.7	2.5	2.1
Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	0.4	0.4	0.5
Үндсэн үйл ажиллагааны үр дүн	1.3	2.1	1.6
Олгосон батлан даалтын тоо	14	14	4
Үүнээс: Иргэдэд	0	0	0
Аж ахуйн нэгжид	14	14	4
Олгосон батлан даалтын дүн	3.4	1.6	1.8
Үүнээс: Иргэдэд	0.0	0.0	0.0
Аж ахуйн нэгжид	3.4	1.6	1.8
Үүнээс: Хөдөө аж ахуй	0.6	0.0	0.0
Үйлдвэрлэл	0.3	0.2	1.3
Бөөний болон жижиглэн худалдаа	1.9	1.2	0.1
Үйлчилгээ	0.5	0.2	0.0
Бусад	0.0	0.0	0.3
Батлан даалт гаргасан дундаж хугацаа /сараар/	95.14	79.7	100.0
Батлан даалт авахаар ирүүлсэн хүсэлтийн тоо	31	28	5
Үүнээс: Зөвшөөрөгдсөн хүсэлтийн тоо	14	15	4

ҮЛ ХӨДЛӨХ ЭД ХӨРӨНГӨ ЗУУЧЛАЛЫН САЛБАРЫН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	2021.IV	2022.1
ҮХЭХЗ–ын байгууллагын тоо	248	262
Брокерын тоо	269	282
Агентын тоо	1,382	1,370
Худалдаж, худалдан авч, шилжүүлсэн ҮХХ–ийн талбайн хэмжээ /м.кв/	1,302,517.4	309,040.7
Худалдаж, худалдан авч, шилжүүлсэн ҮХХ–ийн үнэ	852,646,134.5	278,309,101,511.8
Түрээслүүлж, түрээсэлж, хөлслүүлж, хөлсөлсөн ҮХХ–ийн талбайн хэмжээ /м.кв/	218,652.4	68,956.0
Түрээслүүлж, түрээсэлж, хөлслүүлж, хөлсөлсөн ҮХХ–ийн үнэ	23,564,922.7	14,692,038,180.3

ҮНЭТ МЕТАЛЛ, ҮНЭТ ЧУЛУУНЫ АРИЛЖАА ЭРХЛЭГЧДИЙН САЛБАРЫН ТООН МЭДЭЭЛЭЛ

ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	2021.IV	2022.1
Тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээдийн тоо	40	43
Үнэт металл, үнэт чулууны, эсхүл тэдгээрээр хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгчдийн тоо	67	67
Үнэт металл болон үнэт чулуугаар хийсэн эдлэлийн арилжаа эрхлэгч иргэдийн тоо	240	244
Үнэт металл, үнэт чулууны арилжаа эрхлэгчийн үйл ажиллагаа эрхлэгч иргэдийн тоо	129	130
Худалдан авсан үнэт металлын бохир жин /грамм/	3,965,651.9	332,189.4
Худалдан авсан үнэт металлын нийт үнэ	583,892,349,557.3	39,405,193,617.9
Худалдсан үнэт металлын бохир жин /грамм/	4,465,898.8	337,083.4
Худалдсан үнэт металлын нийт үнэ	694,444,594,444.7	50,933,380,264.5
Худалдан авсан эдлэлийн нийт үнэ		
Худалдсан эдлэлийн нийт үнэ	10,879,157,956.0	3,336,692,429.2

Засгийн газрын IV байр, Бага тойруу-3, Чингэлтэй дүүрэг,
Улаанбаатар хот, Монгол Улс 15160

+976-51-264444

press@frc.mn

www.frc.mn

Санхүүгийн зохицуулах хороо

@FRC_of_Mongolia